

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

251.

Gamla Plantor

och

Nya Skott

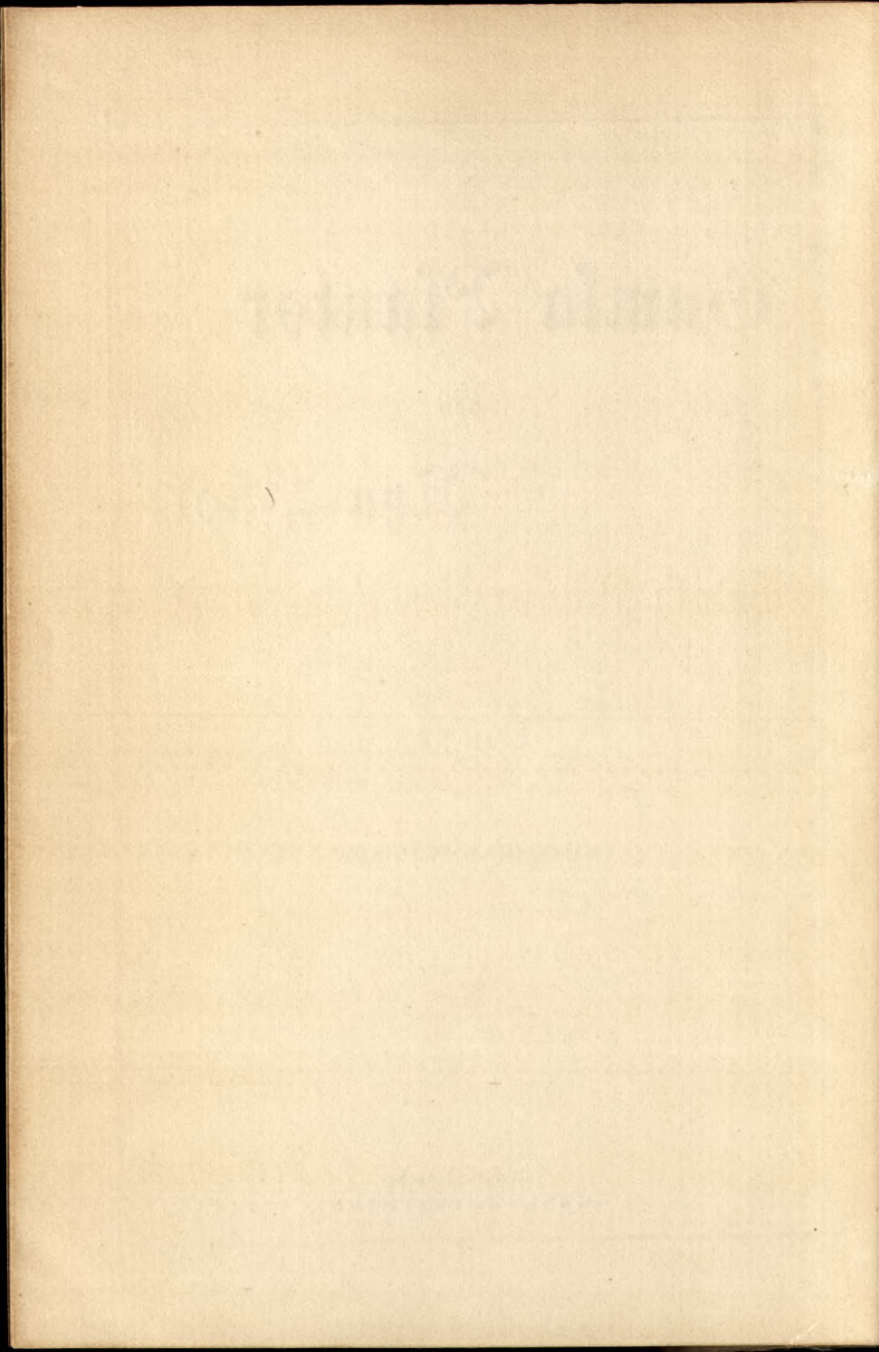
DIKTER

AF

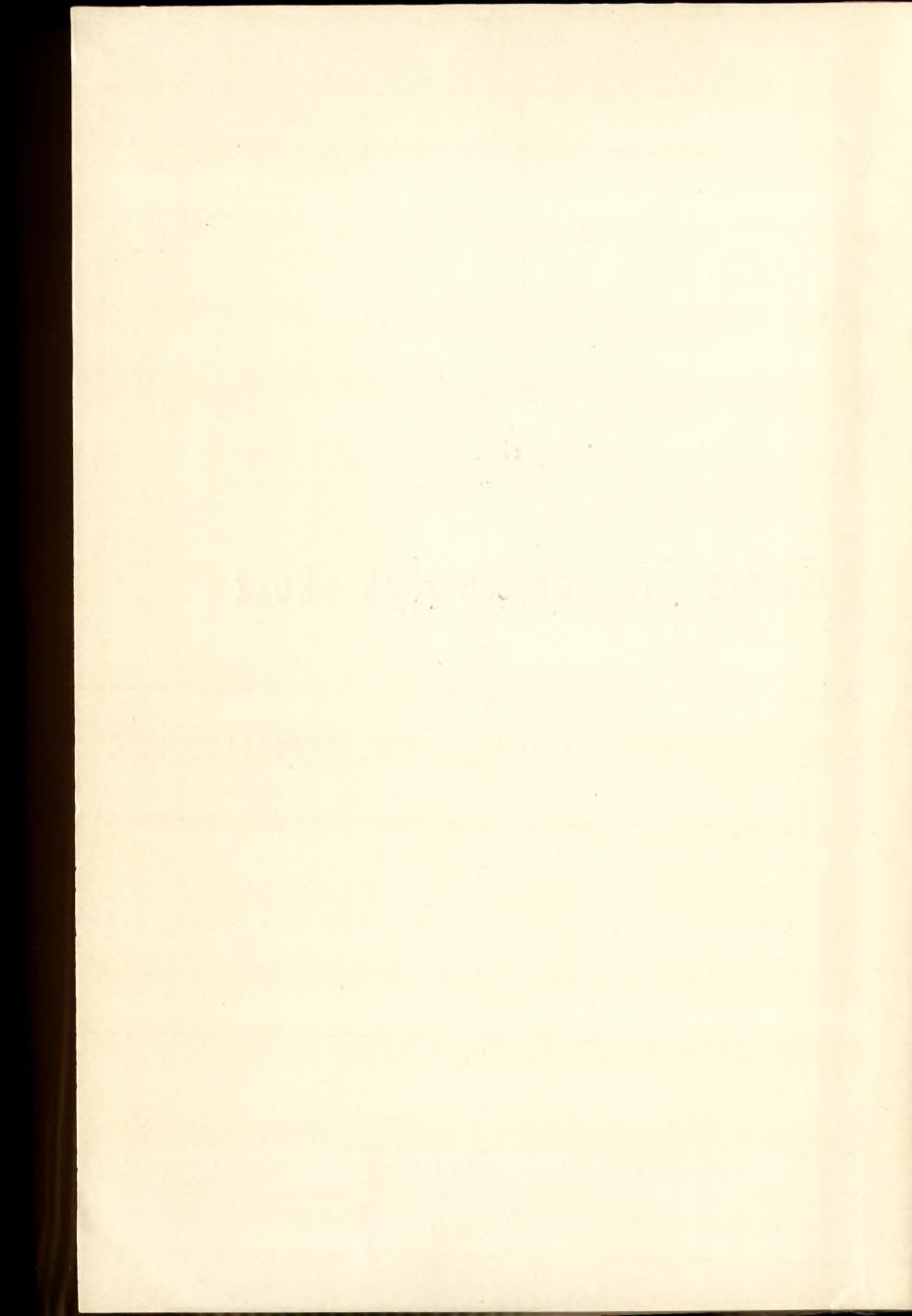
LUDVIG JOSEPHSON

STOCKHOLM
NORDIN & JOSEPHSON

Gamla Plantor och Nya skott

GAMLA PLANTOR

OCH

NYA SKOTT

DIKTER

AF

LUDVIG JOSEPHSON

STOCKHOLM
NORDIN & JOSEPHSON

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-ARTIEBOLAG
1896

INNEHÅLL.

I Dur och Moll:

Inlednings-Sång	5
Med Vingar	7
Mitt rike.	14
Skapande Kraft.	18
Fjäriln.	21
Oro i luften	24
Lifvet en pokal	28
Vid årsskiftet	32
Frestelser	36
Barnhusbarnet	38
Gubben	41
Fågel på Irrfärd	44
Tårar	47
Lagom.	48
Resan till Guldlandet.	51
Paus vid mitt skrifbord	53
Sof i ro	55
Bön på kyrkogården	57
Söndags-middag	60
Rikedom	63
Hvar är han?.	66
Vårt lif	70

Från vår tid	74
Jag känner djupen	77
Gammalt nytt	81
Flydd och funnen	84
En enda gång	86
Återfunnen	87
Kärlek	88
Till Sängs	91
Den första oktober	93
Defekt	97
Musik	99
Fabel	103
Hvarför	105
Framför brasan	107
Underbara Toner	110

Från Naturen:

Små brutna blommor	115
Försenad sommar	117
Björkarnas helsning	119
Sommarafton	122
Höstkväll	124
En blomma i exil	126
Höken	128
Nöjd	131
Förändring	132
Frid	133
Vårlängtan	135

Från Resor och Vandringar:

Sång till »Die Jungfrau»	139
Italien	145
En väg uppåt.	148
Vid Rhen	154
Lübeck	157
Hamburg	163
I Sachsen-Weimar	166
Besançon	173
Ljusa nätter	179
Huset i Chénée	182
Till Vinet	190
Flickan af folket.	198
Stations-poesi	200

Ballader och Visor:

Herr Peder och munken	207
Tiggerskan	222
Jag tycker om dig, det vete Gud!	226
Förbi	230
Mia	233
Liten oskuld i fara	235
Skjuts-gossen	236
Tag fatt på skalken	240

Symfoni	242
-------------------	-----

Tillfällighetsdikter:

Till Jenny Linds minne	251
Ode till Shakspeares minne vid N. N:s fest i Stockholm d. 7 Maj 1864	257
Hymn vid N. N:s högtidsfest d. 27 Januari 1866 . . . . . (med anledning af nya representationsförändrigens genomförande.)	269

★

DIKTA
ÄR ATT BIKTA.

★

I DUR OCH MOLL

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS

INLEDNINGSSÅNG.

Man ville fjettra mig — jag blef ej bunden;
man ville döda mig — jag blef blott sårad;
af fienden jag jagades ur lunden,
mitt hjerta krympte, pannan hon blef fåråd.

Jag irrat kring i öde, dystra trakter,
jag kunde icke sjunga eller dikta;
jag såg ej ljuset, endast mörkrets schakter,
jag visste ej hvarthän mitt öga rikta.

Då blef det plötsligt ljust i dystra natten,
uti mitt innersta det brann och glödde,
i lifvets källa qvälde ännu vatten
och hjernan tusen nya tankar födde.

Ett härligt ljus mig lyste, blicken höjdes
och pulsen slog som förr i ungdomsbranden,
af stridens möda kroppen mer ej böjdes,
jag var pånyttfödd båd' till kropp och anden.

Ja, det är Du, allsmäktige, som skänker
mig lifvet åter! Se, dess fackla brinner!
Och tiden flyger — men mitt vapen blänker,
med hvilket jag min frihets seger vinner!

★

MED VINGAR.

Fågel, du som ljufligt sjunger
der i trädet, jag dig ser ej,
men jag hela dagen lyssnat
under arbete och längtan
efter dig, du luftens djerfve,
vingade och sköne älskling.
Jag kan tänka mig ditt öga
huru rundt och klart det blickar
genom fina löfverks-galler
in till mig uti min kammar
lätt förgyld af solens gull.
Du, din lilla skälm, du ser mig
utan att, trots all min möda,
jag får sigte på dig alls.
Under pauserna du putsar
fina vingen — det förstår jag,

ty jag hört, hur vingen skakat
och har sett, hur dunet fallit.
Jag har hört, hur du har hoppat
från en gren och till en ann',
hört, hur näbben du har skrapat
emot fina rosenstängeln,
som sig slingrar rundt kring eken,
hvilkens täta löfhvalf gömmer
alla dina små behag.
Jag ej smickrar! Dröj, ack flyg ej!
Lik en pil du luften klyfver
för att med de dina samlas
som der borta ha sitt bo.
Men du vet, hvad fröjd det gör mig
att få höra på ditt qvitter,
att få lyssna till din sång.
Derför kommer du tillbaka,
sätter dig i rosenträdet
eller uti ekens krona,
gömmar dig och sjunger åter.
Ack, om jag med dig fick byta,
men med mig du kan ej skifta,
ty mitt lif du icke mäktar;
men jag önskade jag vore
i ditt ställe, unge furste,
rik på plymer och på färger,

väckande omkring mig afund
bland de stolta sångarskaror.
Ty du är förmer än andra
och din drägt är dejligt sömmad,
det mig anar, sångarfurste!

Om min ande, då den slites
bort från jorden, finge välja
fritt sin skepnad för den vandring
då den måste söka vägen
uppåt till de höga sferer,
der den salig slutligt hvilat
under nådens stjernepell —
om, som sagdt, jag finge välja,
då jag valde att få följa
i en lättbevingad fågels
sköna form. Jag skulle svinga
upp mot dina höga rymder,
sjunga, jubla dagen lång;
ty jag finge då med våren
eller sommarn — eller hösten
välja efter fritt behag
hvilken väg som helst mig lockat;
skulle efter tidens tecken
gästa jorden, der hon skönast

och beqvämast syntes mig;
skulle sitta uppå kullen
under trädet, som beskuggar
grafven, der min moder hvilar,
skulle sjunga sånger ljufva
båd' för henne och för andra
af de käre, som der hvila;
skulle sjunga för mitt eget
stackars stoft, som, dödt i mullen,
jag med näbben skulle smeka
nu till tack för all den möda
det för anden fordom haft;
skulle i mitt minnes rikdom
tänka på de många ställen
här på jorden, dit jag fördes
under lifvets sköna vandring,
ledd af skaparns nåd och vilja;
skulle återse dem alla!
Skulle flytta mig till Nilen
bort till mensklighetens vagga,
till det helga landets dalar,
gungande i palmens krona,
se hvad förr jag ej fick se.
Mellan Hellas tempelvallor,
mellan Romas hel'ga kullar,
i Italias sköna länder

prunkande af rika skatter,
konstens och naturens gåfvor,
skulle jag mitt jubel höja
och förkunna världens lof!
Skulle uti sköna kyrkor,
under tempelhalf, som kröna
Raphaels och mejsel-kungens,
Buonarottis sköna tankar,
bygga bo i fönstersmygar
eller under klostertaken;
skulle se så nära, nära
och så noga all den rikdom
som de sköna templen smycka,
som i klostergömmor glömmes
och dit vingen lätt mig för.
I Alhambras höga salar
fick jag flyga då — och svinga
bort till Frankrike att lyssna
på det nya uti tiden,
som för världen der förkunnas;
der har tiden lärt sin flygt. —
Men hvart år bort öfver hafvet
hem till Norden skulle längtan
bära mig på snabba vingar.
Alpers majestät förminskadt,
speglade i blåa sjöar

sina drag och all sin glans,
der jag finner! Dit jag längtar!
I mitt hemland är naturen
härlig, mäktig, som dess saga.
Dit mig vingen skulle bära,
der de stora släkten lefvat
som med jättars öfvermod
och med envishet lik dvergars
för en bragd ha offrat allt —
ja, hvad sekler icke mähta
bygga upp till samma höjd;
der de små, som nu der lefva,
också veta, mellan dygder,
att med envist öfvermod
liksom dvergarne och jättar
afundsamt hvarann' bekämpa;
der jag lärt mig fälla tårar,
der jag smäleks-kalken tömde,
men der ock jag glädje njutit,
der jag gömde, men ej glömde
all den kärlek, som mig fäster
vid min dyra fosterjord!
Der hos dig, som högt jag älskar,
skall jag sitta uppå kullen
under trädet, som beskuggar
grafven, der min moder hvilar.

Jag skall sjunga sånger ljufva
båd' för henne och för andra
af de kära, som der hvila;
sjunga för mitt eget stoft.
Der jag vill om döden sjunga,
der jag vill om lifvet sjunga,
om pånyttfödt lif der borta;
der jag vill den tid besjunga
som de gamles var, de unga
skola annat med mig sjunga:
om den tid, som komma skall.
Der jag vill af jägarns bössa
fällas, dö för andra gången
och ånyo födas, -- dödas,
födas åter — aldrig dö!

MITT RIKE.

Mitt hem, mitt frida hem,
du är min kungaborg,
du är mitt rikspalats
i glädje som i sorg!

Der inom skocka sig
de trogne jag har kvar,
som lyda minsta vink:
de tankar som jag har.

Ett ord, en vink af mig,
och strax de stå på tå;
befallningen jag ger
de alltid lätt förstå.

Om ondt, om godt jag vill,
de föra värfvet ut . . .
de synda liksom jag,
men ångra sig till slut.

Hvar stund jag häfver mig,
de smickra mig jemväl;
när jag ödmjucar mig,
de bedja för min själ.

Jag i mitt hjerta har
en skatt af ädelt gull;
när jag är nöjd till sinn',
jag strör ur handen full.

Jag slår mitt fönster upp
och ser lik Gud på sitt,
jag ser båd' stad och land,
och allt det der är mitt.

Den skogen der är min
och blåa sjön också,
båd' äng och blomstergård:
hvad vill jag mera då?

Ja, hvarje skapadt ting
mig tillhör — jag har nog!
hon tillhör mig ännu,
just *hon*, som mig bedrog.

Slå mig, o öde, slå
och härja mig, o tid!
mitt är ju allt ändå,
båd' glädje, strid och frid.

Smek mig, o lycka, smek!
strö rosor på min stråt!
mitt är ju allt ändå,
mitt skratt, mitt skämt, min gråt.

Du vän, du är min vän!
Min ovän, kom! Stig in!
Hos mig är allas Gud,
och mig han kallar sin.

Mitt hem, mitt frida hem,
du är min kungaborg,
du är mitt rikspalats
i glädje som i sorg!

★

SKAPANDE KRAFT.

Af ett *intet*, säger skriften,
Gud har skapat världen all;
och från vaggan allt till griften
äfven menskan skapa skall.

Är hon Herrans afbild vorden,
mäktig af Promethei kraft,
formad är hon dock af jorden,
dricker hennes moderssaft.

Af ett *intet* vi ej mäkta
något skapa, såsom Han;
men materien, den äkta,
I sitt inre menskan fann.

Tanken är den gudagnista,
som är dold i stoftets skrud;
första menska, som den sista,
var och blir en bild af Gud.

Fri blef henne viljan gifven
att sin urbild blifva lik,
bort ur Eden hon blef drifven
när hon lyfte syndens fik.

Fri hon är ännu i valet
mellan engel eller troll,
att till himlen fly från qvalet
eller stå till boks som noll.

Skapelsen är hennes spegel,
hennes mönster alltet är;
arbetet är vind i segel,
då på lifvets färd det bär.

Derför tänk och därför skapa,
menska, uppå jordens rund!
Res din stod och sjung ditt drapa,
genom nyttigt verk hvar stund!

Om ock litet du kan gifva,
gör dig det till pligt och bud . . .
Och du helig sjelf skall blifva,
Ja, i smått, en liten gud.

✱

FJÄRILN.

Fjäril, du är bild så flygtig
utaf lifvets lätta sida,
sorgens tyngd du icke känner . . .
Allt hvad gladt, hvad ungt och lätt är,
ungdoms snabbhet, ungdoms skönhet,
i ditt yra fladder skönjs.

Du är vår och du är sommar,
ja, ditt lif är kort som deras,
annat lif du knappast lefde.
I vår ungdoms vår och sommar
också vi omkring ju fladdra,
glänsa med vår lånta färg.

Då vi tumla om och spana
efter glädjen, skönhet söka,
dricka gerna blommors safter,
dricka dagg ur deras kalkar,
kyssa alla vackra rosor,
kyssa rosens späda knopp;

Flykta, flyga åter mätta,
hvila föga, kretsas gerna
utan mål och utan tankar;
hvirfla, dansa helst i solen —
Och när sommaren försvinner,
Slutar ock vår ystra lust.

Liksom du då flyger sakta,
tankspridt sökande, vi också
söka med en slocknad vilja.
Liksom dina vingar sköra
domna af och falla sönder,
våra vingar falla af.

Krälande som mask, lik menskan,
mödosamt, med straffets prägel
för din lättfärd, dig man skådar.

Du kan glömma, men ej minnas;
du kan lida, men ej ångra;
Vi, vi minnas ångestfullt!

Liksom du vi uti drömmen
sprittra till och tro oss flyga;
det är frö utaf vår åtrå!
Liksom du mot ljusets strimma,
Afskedsstrimman, menskan skådar,
vacklar, faller ned och dör.

ORO I LUFTEN.

Jag är Ariel den lätta,
svingande i luftens zoner,
lyssnar till de ljufva toner,
som du qväder, Æoletta,
när du öfver dalen sväfvar
för att dig i lunden hvila.
Skynda dig ej så, ej ila!
för din snabbhet just jag bäfvar;
Så, nu hvilar du bland rosor,
bland jasmin och myrtengrenar
och med drufvans saft du renar
instrumentet. Mina glosor
tyckas dig genera, ljufva?
Jo, jo, detta lagerträdet
är nu mitt, ej mig ur brädet
slår du, ty hvart träd, hvar tufva
är min rättighet, som andras.

Yfs ej öfver sångens gåfva,
äfven jag, det kan jag lofva,
har en basröst som ej klandras,
stiger till sopranens höjder,
kan i alla skalor tjuta,
skakar skogen, äntrar skuta,
sätter p för menskans fröjder.
Om orkanens orgelpipor
jag i tutti låter spela,
skall din tonträff du förfela
fast du spräcker munnens gipor!
— Är du Ariel? den samme
som i Shakspeares »Storm» gör under
på den trolska ön? —

— Hvad blunder
att du det ej vet! Anamme!
— Är du denna luftens ande? —
— Ja, ja visst, du ljufva väsen!
Kan du ej natur-kat'kesen?
Jag är denna luftens ande!
— Då jag ärar dig, du glade!
Avons svan din snäcka förde,
på hans sång du noga hörde,
han dig ord i munnen lade,
då vill jag för dig mig gömma,
sjunger ej min lilla visa,

du är bortskämd, skall ej prisa,
men mig säkert strängt bedöma.
— Stanna, fly ej, lätta väsen!
Tro mig, jag är icke noga.
konstens väg är svår — och knoga
får ju båd' pygmén och resen.
Du mig hör med rimmen leka,
välja hårda ord, ej mjuka,
så att skalderna bli sjuka
och mig helst på porten vräka.
Verlden, tiden krank är vorden,
diktens renhet är förpestad,
sångens makt af guldets frestad,
konsten smutsad flyr från jorden.
— Det jag vet och därför döljer
jag mig helst i tysta lunden,
bidande på sena stunden,
då mig nattens slöja höljer;
då jag drillar, då jag qväder
vexelsång med näktergalen,
som i rosenhäck och alen
sjunger sedan sol'n gått neder.
— Det jag vet och därför möter
jag dig helst så här på dagen,
ty om natten jag, betagen,
helst en annan vänskap sköter,

då jag lyssnar ej till sången. —
— Efter frukosten jag njutit,
se'n jag några frukter brutit,
vill jag nu för denna gången
höra dina toner rena,
se'n får jag ej tid, ty anden,
som jag lyder, håller handen
knappt om stormen, som skall skena
att kring jorden krig och dödar
breda ut — då blir det qvidan!
Ty när svärdet dras ur slidan
sången sig förgäfves mödar.

★

LIFVET EN POKAL.

Med mycket menskan har ju liknat menskans
lif . . .

Och med ett gladt humör engång bland muntra vänner,
en glädstig aftonstund, en sådan, då man känner,
att vin och glasens klang är lustigt tidsfördrif,
det föll mig in — kanske den tanken var fatal —
att likna menskans lif vid rågad festpokal.

Och ändå — hvarför ej? Man säger: som metall,
den ädlaste, som guld, kan menskan också vara . . .
Och hennes form ju är bland former underbara
den skönsta, som blef till i vida verlden all;
Visst hennes yttre skal är hårdt som jern ibland,
men genomskinligt ock som glaset i min hand.

Den form, som konstnär'n har åt festpokalen gett,
den ega vi väl ej, men hjernan, hufvudskålen
med ögonens emalj jag fattar som kupolen,
som locket på pokal'n, som mästarn rikast klädt;
och armarna han har likt handtag mejslat till,
och mekanik dem gett, som gör hvad mästarn vill.

Mot foten hvar pokal blir smalare och klen —
såå är det ock med oss, ty när vi fyllas mustigt
såå är det, som man vet, rätt ofta ganska lustigt
att se, hur svårt vi ha att stå på våra ben.
Pokalen upprätt står när den är öfverfull,
men menskan, vacklande, har lätt att falla kull.

Den olikheten kan min liknelse ju ge
ett sken, som vore den en paradox, en villa.
Och anden, som har plats i bloden, är ej stilla
som vinet, när det fyllt vår dryckesbägare;
men svalpas vinet om, så får det lif i glas.
Kristallen då får lif, kan vackla, gå i kras.

Och säg hvar drufva fins, hvars saft är mera röd
än den, som utan slut ur livvets källa qväller,
som rastlöst fulla mått i livvets brunnar häller,

hvars enda hämmkraft är den nyktra, bleka död?
Lifsvinet ha vi tritt, vi derfor slösa så
uti vårt oförstånd, att källan sina må.

O, hvilken gudamakt, som bor i lifvets saft!
Tag vara uppå den! Vi äro och vi blifva
allt genom denna kraft som dref och som kan drifva
oss till de skilda mål, som menskoanden haft.
Och grumla källan ej, ty lätt då skymms ditt mål,
Men för att hinna det, drick mer ej än du tål!

På lifvets sorgestig, på onskans sjuka mo
der växer giftig ört, den blir i bloden galla . . . .
Och akta festpokal'n, i värde den skall falla,
om sig det ondas rost på botten fast vill gro.
Var derfor aktsam på, att ren blir lifvets dryck
och att ej festpokal'n tar erg af onskans nyck!

Och tappa locket ej! Sköt din pokal hvar dag,
så att den står i pris! Polera'n och bevara'n!
Och undgår den till slut som annan lyx ej faran
att säljas på auktion — sälj ej vid första slag!
Ty har den ock en brist, är nött och frätt dess skrud,
kan den dock än ha kraft att trotsa dödens bud.

GGlöm ej, att guld är guld, att silfver ock har glans
och att om festpokal'n, som hvar metall blir ripad,
den dock kan slipas om — om menskan blott är slipad —;
För den, som ärlig var, en utväg alltid fanns.
Är lifvets festpokal af glas, af skör kristall,
var mera aktsam då, den lätt då bräckas skall.

Hur fradgar ej vår must upp till pokalens rand!
Den rinner öfver ock — och dunstar bort, förglömmes;
men hvad i kärlet fins, till sista droppen tömmes
af döden, som pokal'n förkrossar med sin hand.
Var dess metall och form bland de förnämstes tal,
dess afbild då får plats i mästars högtidssal.

VID ÅRSSKIFTET.

Fly år som går -- och tack för fröjd och lycka!
Kom nya år, med nya glädjebud!
Hur skönt det känns att dina händer trycka
och veta att du kommer ifrån Gud!

Fly år, som går -- haf tack för qualens börda!
Kom, nya år, med nya sorgers mängd!
Vi lärt oss smärtans hårda lagar vörda
fast vägen till vår lycka synes stängd.

Vi *måste* tåligt lyda ödets tömmar,
ty ödets frihet är *vår* frihets graf, --
först bakom hoppets aningsfulla drömmar
får fria viljan kasta höljet af.

Den högsta viljans mening ej vi lydde,
missbrukat ha vi den från år till år,
vi den lättfärdigt till vår fördel tydde —
och hvem är skuldfri när han hädan går? —

Ack, hvad är glädje, hvad är sorg? En vändning?
Blott pröfningar, som vi välkomna må! —
För en och hvar god eller dålig sändning,
af hvilken en och hvar sin del skall få.

Att bära med- och motgång, det är saken:
att ej förhäfva sig i lyckans stund
och under ödets slag förblifva vaken
och tro och hoppas, det är tröstrik grund.

Om folket kraftigt vore, det åt landet
utaf sin kärlek mycket mera gaf,
och icke afundsamt — då skulle bandet
emellan andarne ej slitas af.

Bort med de usla, lumpna tvistigheter,
fram med gemensamt kraftfullt mannadåd!
Slikt manar oss till ädla dristigheter!
I tid bör gifvas eller följas råd.

Hvart vänskapsord, allt redligt under året,
som mot oss öfvats ridderligt och stort,
skall liksom rosor skyla törnesåret
och lindra mycket ondt som man oss gjort.

För förolämpning och för svekfull handling
och åsnesparkar säger klok man: tack!
För uppfylld pligt, för nit är slik behandling
ej sällsynt gåfva just från »bättre pack».

Om också sämre folk oss stå i vägen,
vi äfven ädla menskor möta få.
Den som har mod bör aldrig bli förlägen
om rätta vägen, som han helst vill gå.

Så länge ljuset fins, som kärlek sprider,
så länge måste skuggor finnas till;
och rättvis dom får en och hvar omsider —
om också sent — när himlen hjälpa vill.

Fly år, som gått, haf tack för qvalens börda!
Kom nya år, var helsad unge vän!
Vänd ondt i godt, lägg frö i frid — och skörda
välsignelse, att menskor må dig vörda,
Och så att nöjd du drager bort igen.

FRESTELSER.

Nattens dunkel honom söfver
efter dagens värf.
Goda andar lösa bojan
som hans sinnen snärjt.

Ty han snärjdes under värfvet
utaf lustars syn,
bilder utaf sköna qvinnor,
Rubens-armar, Rubens-barmar;
köttets lustar gledo sakta
för hans inre syn.

Arbetet blef honom vidrigt,
ut han ville, aftonsvalkan
lockade — han gick.

Från en munter vinskänk hördes
bägarklang och sång,
qvinnoskratt och qvinnotårar
bredvid männens skrål.

In han gick — och ut han skynda',
der var orgiers fest . . .
Der var vin och der var tärning,
spel om lif och guld.
Hvad hans sinne ifrigt sökte
fick han afsmak för.

Till sin kammar' tyst han smyger,
tänder icke ljus . . .
Kastar sig i sängen, suckar,
beder, — somnar in.

★

Vin och älskog locka njuta —
skönsta njutning är dock dygden,
guld är glans, men hjertats renhet
är dock mer än guld.

★

BARNHUSBARNET.

Jag är ett lilla barnhusbarn,
min fader ej jag känner;
Men Gud i himlen sörjer för
de stackars små, hans vänner.

Min mor hon kom en enda gång
sin stackars pilt att smeka,
men då jag var så liten än,
förstod ej tårar veka.

Gud vet, hvar hon se'n dess blef af...
I mullen visst hon hvilar;
men hvar hon är — hon vet det, hon —
min bön till henne ilar.

Och alla sågo snedt på mig
när fram min börd jag stammat,
men ack, jag kan ju ej rå för
att skammen mig har ammat.

Jag gör min pligt och sofver godt,
skall sjunga och ej qvida,
Min fader är all världens far,
min moder jorden vida.

Och när en gång jag råkar dem,
som födde mig till smärtan,
må Gud förlåta, för min skull,
de stackars lätta hjärtan.

I himlens ljusa sal jag vill
dem mot mitt eget trycka,
och tacka dem så innerligt
för lifvets stora lycka.

Ja, alla barnen få igen
der uppe, hvad de saknat,
de skilda der förenta bli
när de från döden vaknat.

Jag stackars, ringa barnhusbarn
har syster ej, ej broder;
Men Gud jag kallar fader min
och jorden för min moder.

★

GUBBEN.

Hastigt tidens flod förgår,
lifvets höst gått re'n till hvila;
emot vintern tycks jag ila,
snart vid lifvets slut jag står!

Tärd och fårad är min kind,
bär ej spår af ungdoms blomma...
Jag med skrumpna händer tomma
sitter nästan lam och blind.

Hvad jag vill, jag vet ej mer,
fröjd ej fins för brustet hjärta...
Blott ett öfverflöd af smärta,
ej en vän emot mig ler.

Döden skrinlagt längese'n
gubbens allt, hans barn och maka,
ingen vid hans bädd syns vaka —
om ej Gud, de armes vän.

Så förflutit tio år,
intet kan jag mera orka,
knappt mitt ögas tårar torka
och jag dock ej sluta får.

Så jag spelar ut min rol,
död jag redan är för verlden;
Men som askan uppå härden
glimmar jag som envist kol.

Dock, jag tror att när en gång,
Fader, du mig kalla låter,
jag af helig andakt gråter,
vaggad in vid klockors sång!

Och mot qvalens slut jag går,
nog jag har på jorden lidit,
nog mitt hjärta tärts och svidit,
och förlåtelse jag får!

★

FÅGEL PÅ IRRFÄRD.

Hvem är du lilla främling, som kommit in till
mig?
tog vilse du om vägen, säg har du irrat dig?
Säg, eller är du kommen i afsigt till mig hit
och är du stadd på sändning? Säg, kom du hit med flit?

Nej, du är rädd! — du är ej en själ i fågelhamn!
du är en liten bofink, det är ditt rätta namn. . .
Din vinge darrar, stackar'! ack, du har ingen själ;
men var ej rädd, sitt stilla, jag vill dig bara väl.

Jag vill dig icke skrämma, ej fånga, lilla tok. . .
Res, flyg och sätt dig ute i grön och lummig bok.
Sjung, sjung för mig om frihet, för mig — din fångne vän,
Jag är en fångad fågel, jag togs för längese'n!

Men är du i din enfald ändå en slags spion,
som kom att forska ut mig, — förhöra mig i tron?
så kan du rent ut säga till dem, som sändt dig hit:
att jag är idel lättja — att all min lefnads flit

består i att ta' lifvet af lifvet natt och dag
för att så fort som möjligt få njuta det behag
som ligger uti döden, i hvilans hvila — ja!
jag har det icke illa; men vill det bättre ha.

Säg att bland alla menskor jag ingen älskar mer
och hellre åt en fågel min tro och kärlek ger,
att fågel, som flyr vilse och låter fånga sig
är mindre att beklaga än menskan på sin stig;

Ty hur hon än sig värjer, hon snafvar innan kort
och onda andar jaga de goda städse bort,
att våld och svek ju klappa på hemmets stängda dörr
och friheten, trots skränet, är ringa nu som förr;

Att om jag än skall lefva i denna usla värld,
jag hellre fågel vore än slik en kammarlård. . .
Jag ser du ej förstår mig, du bara qvittrar, du,
och söker komma hädan. . . der har du fönstret jul!

Flyg och dig rädda stackar'! Jag dig ej fånga vill. . .
Nej, vänta! — Se der borta en pojke lurar! Still! —
I snaran! — Tok, det bättre uti mitt fångsel var. . .
Nu kan jag ej dig rädda, en hvar sitt öde har. —

Kan du din bödel lura och åter fria dig,
så kan du bedja honom att pröfva på med mig . . .
I pojkens snara hellre än uti kunglig sax!
Vid hofvet klipps man sönder och smälter bort som vax;

Ty kungssol'n är så mäktig, så att den smälter ut
hvertenda karaktärsdrag, den gör på mannen slut. . .
Nej, pojken med sin snara och jägarns säkra skott,
det blef, o fågel lilla, din afundsvärda lott! —

TÅRAR.

Ja, jag känner heta tårar falla
öfver kinden ifrån ögats höjd. . .
Du må ej min känsla barnslig kalla
ty jag ofta har mig gråtit nöjd.

Ja, jag måste ganska ofta gråta,
sorgen har min tårekälla närt. . .
Hvarför le — då lifvets dunkla gåta
att se löst förgäfves jag begärt?

Manligt tycks mig gråta, icke klaga. . .
Och i tåren bor så mycken tröst;
ty med tårar många sorger draga
bort från ett beklämdt och såradt bröst.

★

LAGOM.

Drick ej mer än du behöfver,
när din törst du släcker!
Drick ej heller måttet öfver
som dig Bacchus räcker.

Drufvans nektar skall man njuta
som en lifsvarm källa:
konsten är att dricka sluta,
glaset från sig ställa.

Vinet skall som gnista lifva,
eldens flammor tända;
skall båd' sorg och gråt fördrifva
men ej syn förvända.

Vinets guld skall ljusglans skänka,
vinets blod ge styrka,
så att stort och klart vi tänka
och det sköna dyrka.

Efter mått, som öfverskrider
»lagom», gränsen bästa,
menskan sig som masken vrider,
trampas af sin nästa.

Ruset ljuger, ruset sårar
båd' med ord och tankar;
rusets gerning pannan fårar,
tänder armod's dankar.

Lifvets klara lampa släckes,
nöd och mörker råder;
tiggjarhanden snart utsträckes,
lifvet skänks på nåder.

Drick ej mer än du behöfver
att din bön du glömmer!
Bönen, vet du, lugnar, söfver
och din ånger gömmer.

★

RESAN TILL GULDLANDET.

Vimpeln uppå seglarns mast
efter glädjens vindar svänger,
lifvet sjelft med dyrbar last
seglar fram så snabbt, men kränger.

Ofta uti storm också
sväfvar det i nöd och fara,
Men, trots nöden stor må vara,
seglar det i hamn ändå.

Och till slut vid okänd strand
hoppet ut sitt ankar kastar,
och förtroligt man i land
med båd' tro och kärlek hastar.

Så, när färden nått sitt slut,
råkar man de kära vänner,
som se'n länge re'n man känner,
de som förr ha vandrat ut.

Landet ofvan himlen blå
är det guldland, dit vi trakta,
dit oss döden fritt vill frakta,
der vår lyckas hyddor stå.

Der i minarns hvita skrud
uti schakterna vi leta
efter guldet —, vill du veta,
hvad det guldet är? — Jo, Gud!

★

PAUS VID MITT SKRIFBORD.

 sol, du som strålarne kastar
på bordet, der pennan jag för,
till dig att mig vända jag hastar,
din värma så mildt mig berör;
att smekas af dig — hvilken lycka!
Hur skönt med ditt guld sig få smycka!

Så blekt var mitt anlet' och handen
nyss darrat som asplöf för vind,
jag drömde om aflägsna landen
och tårarne fuktat min kind —
då kom du att torka bort tåren,
och läka de ömmande såren.

Ack, himlen i dag är så präktig,
den blåa azurn är så skön,
dit uppåt jag skådar andäktig
och frågar: Hvad blir väl min lön?
Jag suckar och tiger och skrifver:
Gud vet hvad till slut af oss blifver!

Men hur än min lott mände falla,
du härliga sol, gå ej bort!
Vi nog ha af vintrarne kalla
och sommaren är ju så kort,
och därför din värme ej neka,
låt strålarne dina mig smeka!

SOF I RO.

Stort och härligt synes menskan lifvet,
men hon blickar skygg mot himlen opp,
liksom frågande, hvad det står skrifvet
bakom denna gåta. — Fins det hopp?

Skön är villan på den fagra jorden,
skön den dvala, som vi lefva i,
oro dock sig dväljer i de orden:
Hvad jag är, jag vet. — Hvad må jag bli!?

Denna tanke städs' på oss sig tränger
emot lifvets afton — eller hur?
Och man lyss på pendeln, hur den svänger
saktare på lifvets slitna ur.

Sof så länge sömnens frid dig smeker
han är dödens milda förebud . . .
döden hela lifvet med oss leker
och till sist oss låter sofva ut.

★

BÖN PÅ KYRKOGRÅRDEN.

Gud allsmäktig, ack förlåt oss
der vi stå vid öppna grafven,
glömske af att tidens glafven
strax förmår att krossa stafven,
som du gaf oss till vårt stöd!

Lifvets lån, hur kort för alla
om ock grånade vi falla!
Allt för kort, när du täcks kalla
ungdom till den helga död.

Knoppar du att vissna kallar,
floden sinar ut som svallar,
skogens ek och gran och tallar
bryter du med stormens röst.

Mödrar ryckas från de späda,
brudar sig i svepning kläda,
ynglingar i grift få träda,
barnet rycks från moderns bröst.

Du som dödar för att väcka
oss till lif, att åter sträcka
handen mot oss, kan ej gäcka
tankens hopp om dödens frid!

Dö är lefva, dö är vinna,
är att söka, återfinna,
att förstå, att målet hinna
en gång efter lifvets strid.

Afund, smälek, hatet strandar
vid den hamn, der anden landar,
der han sig med väsen blandar,
hvilkas jämnlikhet han ser.

Du, som oss till lifvet väckte!
Du, som fadersfammen sträckte
emot menskors hela slägte,
der oss lifvet återger!

SÖNDAGS-MIDDAG.

Se hur guldets solvarmt blinkar
der bland hopen, se!
Nu det döljes, nu det vinkar . . .
Hvad skall sedan ske? —

Kan det väl ett smycke vara
i en tärnas hand?
Eller är det villa bara
utaf solens brand?

Är det älskarns skänk, hon vänder
Skinande mot soln
med de fina, hvita händer
glidande mot kjoln?

Det är snitten, guldbeslagen
på en psalmboksperm,
som förgylla upp behagen . . .
Hon är qvick och ferm!

Som när gossen går och dänger
med sin bok i rem,
så den hel'ga boken svänger
mellan fingrar fem.

Tärnans köld och psalmens värma
de gå hvar sin stråt;
andakt kan hon endast härma,
falsk är hennes gråt.

Söndagsklockan kallat henne
till ett rendez vous . . .
Tvenne ögon sökte tvenne,
och hvart går hon nu? —

Flärdfull hon till kyrkan gångar,
flärdfull derifrån,
hon af vällukt dejligt ångar,
om behagen mån . . .

Det är icke Gretchen lilla
blyg för älskarns röst,
som sin psalmbok, rädd och stilla,
trycker mot sitt bröst.

RIKEDOM.

Du klagar dumt! Du fattig är, du säger . . .
Det är ej sant! Du *glömmer* hvad du äger!

Äger du ej jorden vida
och en qvinna vid din sida,
äger du ej solens gull?

Äger du ej jordens gröda,
trädens frukter? Utan möda
har du ju du din uppsats full.

Helsans källa! drufvans anda
för att dina tankar blanda?
Nøjets verld är öfverfull.

Äger du ej skogar, ängar,
Floras mjuka blomstersängar,
skatter, utur jordens mull?

Tidens visdom din är vorden,
allt, som timat uppå jorden
skedde, menska, för din skull!

Kunskapsmättet blef ju rågådt,
konsten har sitt högsta vågat
för att dig förnöja få.

Otacksam du bör ej vara . . .
Alltet — detta underbara —
är ju ditt. — Så tag det då!

Pengar, guld, så litet väga . . .
Att förnöjsamheten äga
är att vara rik också.

Plåga, sorg och tårar tjena
att din själ från fläckar rena,
att du måttligt yfvas må.

Njut med visdom, icke klagal
Då skall du mot grafven draga
rik, och arvet skall förslå.

HVAR ÄR HAN.

Trots idoghet och vaksamt nit,
trots vård och solens ljus,
trots kärlek, offerlust och flit —
ej annan skörd än grus!

I dag ett rosträd jag såg,
som inga rosor bar;
der gullax glänst, en hed nu låg,
en jord som utdöd var.

Två murkna fruktträn och af dem
sig maskar hade närt;
utsinad flod, ett nedbrändt hem,
en skog som elden tärt.

Jag såg en man med hugstort namn,
hvars söner dödt i krig,
och i hans ömma makas famn
ej dotter hvilat sig.

Jag såg, hur giftig ört på äng
grott upp till öfverflöd,
jag såg en blodröd blomstersäng
som spridde pest och död.

Jag såg hur solen sken så klar
i dalen full af grus,
der floden öfversvämmat har
allt utom bödelns hus.

Jag såg en man i lumpor höljd,
en tiggerska, hvars barm
utsugen var: en hvar var följd
af barnaskara arm.

Och jag blef ängslig, frågade:
hvi lagen skipas så?
Hvi orättvisan vågade
att handskas med oss så?

Hvarför det onda tagit fart,
förstört vårt lifs behag?
Om menskan kunde vänta snart
se jordens sista dag? —

Ja, jag blef ängslig, frågade
om Han på väg vändt om,
han, som i busken lågade,
hvars Son till frälsning kom?

Om bibelns löften än han höll?
Om, som i forna da'r,
han för hvar sparf som nederföll,
hvar menska, — tanke har?

Om menskans vilja än är fri,
om själ'n odödlig är,
och hvad vår själ en gång må bli,
när ej den stoftskrud bär?

Om filosofen har haft rätt,
som känt sig nöjd, ja rik
med tro, att Gud helt rätt och slätt
är slumpens mekanik?

Ja, nu som förr jag vågade
att spörja hur det var, —
jag frågade och frågade,
men jag fick intet svar.

★

VÅRT LIF.

Hvad är vårt lif? — Ett lån från högre ort,
ett sällsamt spel, beslägtadt med hasarden
ett mycket högt, fast lätt utspeladt kort,
en boll uppå den stora verldsbiljarden.

Lik den det stöts af tusen händer fram
och söker sig ett kryphål, vill sig dölja . . .
Dock fins markör och straffboll till vår skam;
vi måste ut och låta oss förfölja.

Hvad kortet är i skicklig spelarhand,
det lifvet är. Man vill det icke byta,
men slösar dock, och i passionens brand
man vågar allt — tills medlen börja tryta.

Till låns vi fått vårt lif. Vårt hedersord
får vara nog, ej borgen är af nöden;
betalningen — den blir termin-vis gjord
af tiden som går ärenden åt döden.

Men hvad begär den stora firmans chef,
som lånar oss ett kapital af skatter?
Hvars vaxlar endast innehålla: Lef!
Som ej tar räntor, men som ger rabatter?

Hvad önskar han, vår store bienfaisieur,
för att han hjälper fram oss uti världen?
Hvad väntar af oss alltets guvernör,
som ensam styr oss på den svåra färden?

Han vill ha Lif, ett sant och verkligt lif
för detta lif, som han oss hjälpsamt lånat,
att lifvet just skall bli vårt tidsfördrif
tills döden det med qvittningsrätt utplånat.

Han vill, att tron skall vara grund för allt,
att sedlighet och sanning vi må söka,
att hjertat ej må blifva torrt och kallt,
att vårt förstånd med lärdom städs' vi öka.

Han vill, att glädje skall i hjertat bo,
i motgång tröst och hopp om bättre tider,
att icke groll må uti sinnet gro
mot dem, som orsak varit att man lider;

att vi uti naturens stora bok,
uti den evigt vishetsfyllda skriften,
studera tingen, och på tidens dok
upplyfta fliken för att se dess skiften;

att vi af verdens sekelgamla glans,
af allt hvad menskosnillet höll i ära,
må lära skönhet; — af hvad fordom fanns
och hvad som finnes kunna allt vi lära;

att vi i konstens evigt öppna sal,
ur vetenskapens bottenlösa brunnar,
må hemta balsam för materiens qual
och allvar i de flärduppfyllda munnar.

Med få ord: Allt, som kallas skönt och godt,
som motsats är till det man kallar *illa* . . .
ty den, som icke rätt sitt lån förstått,
uppväckes sällan ur sin svåra villa. —

Hvem vet, hur strängt han debiteras ut?
Kanhända må han nya löften gifva
som i en annan verld ej ens ta' slut
och som ej tio dödar kunna fria!

✱

FRÅN VÅR TID.

Jag tröttnat på det sköna!
Jag har för mycket sett...
den lycka jag fått röna
var större än mitt vett.

Der bor i enslig kammar
en mähta kunnig man,
som sina böcker dammar
hvars innehåll han kan.

Han reste icke vida
och såg ej mycket mer
än hvad som tätt vid sida,
tillfälligt menskan ser.

Dock slog han hela världen
med kostligt kunskapsmått;
allt lärde han vid härden,
från hvilken knappt han gått.

Men jag, jag reste vida,
såg underbara ting, —
blef utnött och fick lida
af resorna omkring.

Allt stort, allt skönt jag njutit,
om allting fick jag hum;
har vishets knoppar brutit,
men tycker mig rätt dum.

Mitt ord det gäller ringa,
går ohördt från min dörr —
nu söka upp mig inga
af vännerna från förr.

Ej gammal är jag vorden
och mycket sett jag har
af hvad som fins på jorden,
men det mig åldrat har.

Jag trött är bördan bära,
afundas i hans tjäll
den vise, som fick lära
allt till sin lefnads qväll.

Sin kunskap kan man stilla
hvarhelst man än blef satt,
att *se* är brokig villa,
att *veta* är en skatt.

JAG KÄNNER DJUPEN.

Verld, som mig slitit har
och som mig grymt förtrycker!
Jag stannar ändock kvar
fast du mitt lif förrycker.

Jag sökte kraterns rand,
jag skådat ned i djupen,
till underverldens strand
der Charon färjar slupen.

Jag andats svafvelglöd
som kunnat mig förtära,
som slut på sorg och nöd
mig kunnat snart beskära.

Från fjellets höga topp
der snölavinen lossas,
jag med ett dristigt hopp
bland klyftor kunnat krossas.

Ett enda felsteg blott —
och folket ned i dalen
min lera hade fått
till stoftkorn söndermalen.

Jag irrat uppå haf,
der stormig bölja lockat,
jag kunde gått i graf
der fisk, ej mask mig plockat.

Från torn, från loft och höjd
i söder som i nord
jag tänkt på dödens fröjd,
på flykt från usla jorden.

Bland klyftor och bland snår
mig onda makter vinkat,
och ännu här jag går . . .
ja, jag har mig försinkat.

Men tid jag ännu har,
du verld, som mig förtrycker!
Jag sparat mina da'r
trots dina falska nycker,

Men reta, fresta ej . . .
jag känner alla ställen,
der död ej säger nej
uti den tysta qvällen;

Der man berusad at
allt skönt, som jorden äger,
med blick på land och haf
ett härligt afsked säger --

Åt armod och åt prakt,
åt afund, flärd och smärta . . .
der andar hålla vakt
som hafva svekfullt hjärta.

GAMMALT NYTT.

Hur gerna ville jag dikta
fulltonigt om lifvets sorg;
ty glädjen finna vi sällan
på lifvets mångfrestande torg.

Der kunna vi lyckan sälja
för sorgernas höga pris,
der kunna vi köpa smärtan,
som falbjuds på lockande vis.

Der träffa vi hedersmännen
med klingande stolta namn,
med ordensstjerna på bröstet,
hvars irrsken ock leder i hamn.

Ty bakom höghvälfda pannan
och bröstet med stjernans gull
sig dölja brottsliga tankar
på vinning, för njutningens skull.

Ett ordspråk säger, att menskan
plär vara sin lyckas smed.
Hur vill man sin lycka smida,
när städet re'n lutar på sned?

Ja, sträfva vi ock för *andra*,
en hvar ej ensamt för sig,
då kunna vi höjden hinna,
om ock på en svindlande stig.

Men dåre är den som jagar
i yrsel mot ryktets höjd,
af lockande fjollor eggad
och otämnda lidelsers fröjd —

Den bygger sin ställning säkert,
som söker det helas väl;
han faller ej, hinner nog målet
och räddar sin kropp och sin själ.

Och når man ej upp till krönet —
kan lifvet lefvas ändå!
Trots motgång, svek och förtalet
en *man* vet att upprätt stå!

FLYDD OCH FUNNEN.

Från min lyckas glada dagar
minnet talar till min själ,
och när nu jag sorgsen klagar
öfver allt mitt flydda väl,
blir jag åter i naturen
glad till sinnes liksom då
jag, på lyckans händer buren,
hörde fridens klocka slå.

Mellan skogens dunkla granar
ser jag blommor lyckligt le . . .
Den, som lyckan funnit, anar
ej hur skönt det är dem se.
Dessa blommor, liksom minne
från en svunnen lycklig tid,
vinka mot ett nedböjdt sinne,
deras doft är ro och frid.

Åter fridens klocka klingar
dallrande i skogen grön,
ekot in i själen svingar
likt en psalm så from och schön.
Och jag kysser liljestängel,
knäpper hämdren, njuter ro,
och i hjertat fridens engel
åter slagit upp sitt bo.

EN ENDA GÅNG.

Hvem skulle tro mig?—*Hon* det icke kan!
Jag ständigt svärmar, stunden gör mig varm,
en dröm, en svindel är min kärleksyra
och när jag vaknar upp, jag allt har glömt. —
Det barn jag älskade fick jag ej äga;
har icke älskat någon ann' på jorden
och fick ej henne sjelf det nån'sin säga.

ÅTERFUNNEN.

I dag jag ändtligt återfunnit
vid skogens bryn i tusental
den blomma, som för mig försvunnit
tillika med mitt ideal.

Jag ej på länge dig fått skåda,
o, säg mig, blomma, hvar du var?
Säg, skall du lycka mig bebåda?
Jag frågar dig! — ack, gif mig svar!

O, låt mig ej förgäfves hoppas,
Säg, kommer hon tillbaka? — »Ja!»
»Nej, Ja! Nej, *Ja!*» Du ljufva, knoppas
och vissna ej! Tack skall du ha!

KÄRLEK.

Flicka, flicka ur ditt öga
flammar hoppet emot mig!
Likt Guds ljus ifrån det höga
lyser det min lefnadsstig.

Du har tändt min lifslust åter,
du bär facklan framför mig!
Se, jag ångrar och jag gråter,
jag är frälsad genom dig.

Du är engeln, som mig drager
ifrån jordens mörker opp!
Du är from och du är fager,
du är kärlek, tro och hopp!

Lifvets dunkla stig nu lyser,
hela rymden blir så klar!
Vintern flyr, jag mer ej fryser,
sommарluft emot mig drar.

All min möda, all min sträfvän —
tomhet bodde dock deri,
bröstat uppfyllt var af bäfvän
och min ande var ej fri.

Du har brutit alla banden
som mig fjettrade en gång,
du har saligt frigjort anden,
flicka, dig min bästa sång.

Kärlek, himlaborna, sanna!
Du är himmelen på jord!
Du är vinet i vår kanna,
du är brödet på vårt bord!

Lifvets jemnmått bäst *du* väger,
du är sköld och du är svärd!
Du är sång vid barnets läger,
du är engeln vid vår härd!

TILL SÄNGS.

Re'n dagens ljus till hvila går,
det stilla flyktar bort.

Mitt hem i nattlig stund jag når
att njuta sömnen kort.

Jag efter dagens kif och strid
i bädden skyndar mig,
der finner jag den stilla frid
som ej förändrar sig.

En bön i hela världens namn
till skaparn sänder jag,
när jag i hvilans ljufva famn
afslutar mödans dag.

Och uti hoppet att en ann'
må bedja för min själ,
jag tryggt mitt hufvud hvila kan
och sofva lugnt och väl.

★

DEN FÖRSTA OKTOBER.

Gud vare lof, jag får bo kvar,
behöfver icke flytta,
uti mitt stilla hem jag har
på deras gamla platser kvar
allt som gör fröjd och nytta:

Min gamla rock, min goda säng,
mitt skrifbord och min lampa
och mina böcker. — Min terräng
är ej nog stor att ta en sväng,
nog stor likväl att trampa

Med orons steg den tysta natt,
då sorgen icke söfves,
då onskans mara under skratt,
kring mig bekymrens snaror satt,
då tröst och ro behöfves.

Der kanapén med kudden på,
cigarrer, kaffebrickan. . .
och pigan — som lärt gå på tå
så att jag icke störas må —
hon stannar, gamla flickan.

Min mors porträtt får hänga kvar
der ned på mig hon blickar.
Hon derifrån sitt utkik tar. —
När jag nå'n gång mig dummat har,
hon varningar mig skickar.

Men det käns kallt, det tarfvas ved
och tom är penningpungen —
och springan till tamburn är bred
och fönstrets karm af fukten sned
och helsan redan stungen.

Hvar skall man få allt som behöfs? —
Behofven lynnet fräta —
ack, der i sängen sorgen söfs,
och Han som vet hvad som behöfs,
som lärde oss arbeta,

Han lägger brödet på mitt bord
och värmer mig omsider —
i mina många böckers ord
finns ljus och tröst för vidan jord
och bot för sår som svider.

Brist är jag van vid, — dock, får gå,
om vin min dryck ej blandar!
När ljuset hotar slockna, då
jag har ett nytt att tända på —
haf tack I goda andar!

Jag tror att någon frälsad själ,
som känner mina öden,
till uppgift har att för mitt väl
och af för mig ej kända skäl,
mig trösta in i döden.

Och är ej döden sjelf en vän,
som jag välkommen hälsar!?
I honom lifvet känn igen,
som vid den sista flyttningen
Oss från besvären frälsar!

★

DEFEKT.

Hon hade panna som rosensky,
hon hade ögon som stjernor,
som mjölk och smultron var hennes hy;
Hon skönast var ibland tärnor.

Hon hade mun som en rosenknopp
och silkeshåret sig kasta'
och löste sig uti böljor opp
kring skuldror sköna och fasta.

Hon hade barm som den hvita snö,
som dunet mjuka små brösten,
hon midja hade som fint ett rö,
som ljuf musik klinga' rösten.

En hand så trofast, så fin och skön
och armar mjuka som sammet;
en engel lik tog hon mot min bön,
såg from och god ut som lammet.

Den lilla toten var fin och vek
och lätt hon gick såsom hinden;
hon lekte barnsligt med livvets lek,
hon hade gropar i kinden!

Men ett jag sökte och icke fann,
och det har vållat min smärta —
jag ej förstår, ej det fatta kan:
hon hade ej något hjerta.

MUSIK.

Musik är frid, musik är tröst,
musik är religion!

Det späda barnet stillas först
af moderns ömma ton.

En vaggång är en helig sång,
som genom lifvet går;
man minnes den sin lefnad lång
tills sista timman slår.

Och ömma modern gifver akt
på barnets sång så späd,
och hennes hjerta slår i takt
med fromsint barnaqväd'.

De sjunga visor för hvarann
som aldrig glömmas se'n —
och när man dör, man än dem kan
ta' med till himmelen.

Hur kyrkoklockor klinga skönt
i kapp med fågelsång,
när skogen klädt sig uti grönt,
vi hört så mången gång.

Vid orgelns helga ton vi gå
till första löftet fram
i templet, der vi sedan stå
och ångra all vår skam.

Med psalm och sång vi knyta få
vår ljufva kärlekslänk,
vår bröllopstest den prydas må
af sångens dyra skänk.

Med psalm och sång vi gå i graf
och under klockors ljud,
harmoniskt tager hvad han gaf
accord-upplösarn Gud!

En härlig gåfva sången är,
en skönare knappt fanns!
När sången hjertats prägel bär,
är sång och hjerta Hans.

När konsten tog sin guldrägt på
som var af englar smidd,
musikens vingar lyftes då
och klöfvo rymdens vidd.

Hvart strängaspel, hvart instrument
i konsterefarens hand
blef makt se'n konstens eld dem brännt,
en outsläcklig brand;

Symfoniskt flammar den mot oss,
dess trollmakt vi förstå —
och alla andra konstners bloss
eld af dess gnistor få.

Musikens mäktigaste röst
som oss på jorden når,
som manar andakt i vårt bröst,
ur helga orgeln går.

Musik är helsa, kraft och tröst,
musik är religion!
En ande-pust ur verdens bröst
som fejar himlabron.

FABEL.

Jag såg en ros så hvit och skär
som nyss utsprungnen var,
och i dess kalk så ung och kär
en daggens droppe klar.

Hvar afton och hvar morgon den
kom för att hvila ut
i rosens famn, som trogen vän;
men fort tog glädjen slut.

Ty uti blommans grannskap re'n
en humla fast sig sög,
och under idel vänskaps sken
hon omkring rosen flög.

Den ville suga blommans saft
och dricka daggen bort,
och uppbjöd därför all sin kraft
att se processen kort.

Dock, onskan står sig alltid slätt,
en gång när humlan kom
att njuta af sin läckra rätt,
slog vinden hastigt om.

Daggdroppen satt vid rosens rand,
och rosen den bröts af . . .
De togos af en tärnas hand,
så mjuk blef deras graf.

Ty rosen vissna' vid en barm,
dit droppen följde med —
der dogo de till humlans harm,
som surrade så vred.

HVARFÖR.

Hvarför nu min själ så ängslig är —
hvarför, frågar du?
Är det ej då du mig just är när?
Är det ej därför du är mig kär?
Och det vet ju du!

Hvarför klappar så mitt arma bröst —
hvarför, frågar du?
Är det ej sig lika vår och höst?
Är jag ej förutan ro och tröst?
Och det vet ju du!

Hvarför böjs min hjessa ner så tungt —
hvarför, frågar du?
Hvarför är mitt sinne mer ej lugnt?
Är det ej därför, att ditt är ungt?
Och det vet ju du!

Hvarför älskar jag dig än så kärt —
hvarför, frågar du?
Hvarför har du kärlek hos mig närt
då du den att glömma redan lärt?
Och det vet ju du!
Hvem vet det väl, så bra som du!?

FRAMFÖR BRASAN.

Jag sitter vid nedbrunnen brasa
och tänker på jordlivets gång,
och ser uti glöden ruiner
och nybyggen — allt på en gång:

En bild af de jordiska skiften —
ej död och förgängelse blott,
oaser i öknen, och städer
med praktfulla villor och slott;

ser menskor som stiga och falla,
ser glans som nyss rodnat bli blek;
ser troner som störtas och resas:
förgängelsens eviga lek.

Af tidernas lifslust det sprakar,
det gnistrar af tankar och bragd;
af missnöjets hämnande hopar
re'n minan till sprängning är lagd.

Det glöder och brinner och bränner,
de härjande lågor slå upp —
försvinna igen under askan
och bilda strax åter en grupp.

Och glöden frammanar för minnet
tablåer ur lifsspelets dram,
från sagan och häfden och dikten,
allt hopträngdt i eldstadens ram.

Den ramen ju formar sig evigt
så länge det snöar och yr,
så länge som ängsliga mörkret
raskt följer på hösten som flyr.

I nedbrunnen brasa sig visa
ock bilder af sommarens fröjd;
af allt vi upplefvat och njutit,
som bränts och föll ned från sin höjd.

Hvad mera skall åter försvinna
när seklet har hunnit sitt slut? —
Ett nytt växer fram ur det gamla,
ty lifsglöden slocknar ej ut.

Den tränger på nytt upp ur askan
och färgar nog morgonen röd,
och långt bortom tidernas skiften
allt slocknar — och tändes i glöd!

★

UNDERBARA TONER.

Jag tydligt hör musik ibland,
musik så underskön;
den klingar som från fjerran strand
och manar mig till bön.

När kroppen icke mer står ut
af öfverretad kraft,
när uti strid jag kämpat slut —
förnimmelsen jag haft.

Som Æolsharpor susar mildt
den vemodsfullt och vekt,
som brusande orkester vildt
den ock med mig har lekt.

Om dagen som på qvällen sen
när sömnen kallar mig,
den stämmingsfull och skön och ren
mig fågnar innerlig.

Men plåga blir den mig jemväl,
då ej den vika vill,
en orons mara som min själ
i flykten håller still.

När under natten sömnen flyr,
likt harpotoners sus
den hastigt genom rymden styr
hän till mitt boningshus.

Vid morgonväkten andaktsfull,
som utaf orgelns brus
jag vaknat — och för psalmens skull
jag tändt och vigt mitt ljus.

Liksom i härlig symfoni
hvert instrument mig når,
och metronomen, blodet i
min puls, då takten slår.

Ack, det är mina nervers sång;
måhända ock min själ,
som för en högtid någon gång
vill slå sitt strängaspel.

Jag den musiken höra vill —
om ingen ann' den hör —
när lifvets väktare slår till,
då jag här nere dör.

FRÅN NATUREN

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

SMÅ BRUTNA BLOMMOR.

Aftonhimlen, guldbegjuten,
löser sig i dimma opp,
gyllne sol i moln blir slutten,
skyar skymma stjernors tropp.

Månen, der han stilla simmar,
dränkes i ett kolsvart haf,
lifvets stjerna tindrar, glimmar,
skymmnes, slocknar uti graf.

Så uti er glädjes fågring
under molnfri himlapell,
skådande er framtids hägring
stoden I och det blef qväll.

Svarta skyar hastigt sänkte
sig utöfver glädjens dal
och ett störtregn lyckan dränkte
i ett haf af bittert qual.

I ert stilla tjäll, det frida,
växte tvenne plantor små . . .
Och de sida invid sida
tycktes uti blomma stå.

Dödens flägt dem rör, den kalla,
smeker dem med isig kyss . . .
Blommorna från stängeln falla;
Väck dem ej, de sofva! — Vyss! —

FÖRSENAD SOMMAR.

Flyg mig nu till möte
zefyr, ljufva vän!
Låt mig i ditt sköte
hvila få igen!

Fjettrarna ju brutits,
isen tinat opp,
strida regn ha gjutits,
bäcken tar sitt lopp.

Sippor och konvaljer
mellan tufvor stå,
och från vattnen alger
börja ytan nå.

Phoebi raska fålar
lågsamt körts — i traf,
allt vill fånga strålar
som man värmes af.

Trän och buskar knoppats . . .
Gör på kylan slut!
Ty förgäfves hoppats
allt att få slå ut.

Vestanfläkten smekte
nu Apollos hand!
Instrumenter lekte
nyss i skog, på strand.

Guden stafven höjer
emot solens fyr,
och ej längre dröjer
sommarns uvertyr.

★

BJÖRKARNAS HELSNING.

Björkarna bedja mig stanna,
vinka och vifta så brådt,
ropa: »vi måste dig banna,
att du vår vänskap försmått!»

»Oss som du alltid har prisat,
reser du liknöjd förbi...
Vi, som dig alltid ha visat
väg, der du kände dig fri!»

»Finner du, säg det, der borta
lund som i Sörmland? — O, nej!
Söker du dagarne korta?...
Våra de sluta ju ej!»

»Se, hvilka härliga ängar!
Doftande skogar . . . var nöjd!
Här mellan tufvornas sängar
dansa små elfvor i fröjd.»

»Se våra stammar — de glimma,
rodna mot solen så huld . . .
Näfvern med mörkfärgad strimma
glöder i purpur och guld.»

»Se på de dansande bladen,
grenar och kronor . . . ack, se!
Hit från den kvalmiga staden
ville du helst dig bege.»

»Granen och tallen och eken,
vattnen de stilla och blå,
skogsdufvokuttret och leken
ha ju dig lockat också.»

»Helst dock har björken, den smäckra,
lockat med kyska behag,
här stå vi fagra och läckra . . .
Res ej ifrån oss i dag!»

»Nej, stig af tåget och stanna
här i det friskaste land,
bada din brännheta panna
vid den förtrollande strand!»

»Vet, att tillbaka du vänder,
ångrande under vårt hägn . . .
Men kanske hösten då sänder
stormar och hagel och regn.»

»Nu, nu är stunden den rätta,
drömma och höra vårt sus;
suckarne tunga bli lätta
här under sommarnatt ljus.»

SOMMARAFTON.

Solens gyllne strålar glimma
på den blåa himlens pell,
uti vattnet plaska, simma
svanor i den ljumma qväll.

Träden dofta, ängar grönska,
fåglar drilla moll och dur;
mera frid kan ingen önska
under solbelyst azur.

Muntert ropas uti skogen,
luften är så skär och ren,
hvilande från tunga plojen
betar hästen längese'n.

Hvarje höjd och alla klippor
Stråla nu i solens sken,
Röda bli de hvita sippor
Guldbemålad är hvar gren.

Och ur ljufva moder jorden
sprider ängsdoft sig omkring,
praktklädd står den sköna norden
i det minsta lilla ting.

HÖSTQVÄLL.

Du har väl sett, när molnen alla draga
sig tätt tillsamman, huru mörkt det blir?
Hur skogen svartnar, hört hur rofdjur klaga,
då månen sorgsen dolt sitt silfverskir?

Du har nog känt, hur vemod slår ditt sinne,
när sommarns prakt af stormen räfsas bort,
och sett, hur blixten dansar om der inne
i täta skyn; en dans än lång, än kort.

Du lyssnat till, hur strida regnet faller,
hur böljan slår mot strand på klippig ö?
Hur våg och takdropp plåga en med sqvaller,
hur stormen piskar uppå land och sjö?

Sett bräcklig farkost uppå hafvet gunga
med brutna master, hur den gått i qvaf?
Hört folkets skri i kapp med vågen sjunga
En disharmonisk sång på djupan graf.

I samma tonart stormen hviner, brakar
kring alla kanter på den vida jord,
och bondens koja på sin grundval skakar
när isig snövind drager öfver nord.

Har du det glömt, så gå och låt dig piska
af blåst och regn en enda liten stund,
och du får höra stormens andar hviska:
Nu hösten kommit, nu den gör sin rund.

✱

EN BLOMMA I EXIL.

Ack, du lilla blomma, blås ej bort, sitt glad
på din späda stängel mellan fina blad!
Faller du för vinden, har jag ingen kvar;
Du bland späda knoppar ensam blommat har.

Se, så sällsynt blomma i min täppa är
mer än jag kan säga dyrbar mig och kär!
Den uti mitt armod är ett litet lån
från naturens rikdom, som jag flytt ifrån.

När du ut har blommat, då är höst igen,
då kan jag ej dröja, då farväl, min vän!
Då, då vill jag bada uti blomsterhaf
uti söderns lunder; *du*, du går i graf.

Men när jag har njutit, kommer jag igen
och är glad med litet, med en ensam vän —
men för att dig trösta, af ditt frö jag för
till de solens länder, der du hemma hör.

Der kan stolt du yfvas i en medfödd prakt
som vår kulna himmel uti fjettrar lagt;
tvenne gånger skall du blomstra der hvar år
medan för din trefnad knappt vår sol förslår.

När du mörk och vissen står der uti vrån,
du *der borta* blomstrar, der du kommit från;
derför håll dig tapper, blås ej bort, var stark!
Och din ätt skall åter pryda fädrens mark.

HÖKEN.

Jag är hök och du är dufva,
fåfångt vill jag icke rufva
på mitt byte, jag slår ner.
Du mig plågar med ditt kutter
och din fågring gör mig butter,
jag på dig med afund ser.

Du är fint och dejligt skapad,
du af menskan blir begapad,
somliga dig helig tro;
Jag skall visa jag, att styrkan
aktar föga sjelfva kyrkan,
i hvars torn du byggt ditt bo.

Våldet, styrkan allt regerar,
derför jag mig ej generar
göra märken med min klo.
Ja, det roar mig att skrämma
lifvet ur dig! fågelns stämna,
än så ljuflig, stör min ro.

Jag är örnens, falkens frände,
också mig naturen sände
ut att jaga lustelig.
Hvarför skulle jag ej jaga?
Menskojägarn syns ju draga
ut på jakt att döda mig.

Icke alltid träffar lodet,
icke alltid sipprar blodet
när man höken fälla vill.
Höken har så skarpsynt öga
och kan flyga i det höga,
som ej bössan hinner till.

Menskor leka hök och dufva;
också de på byte rufva,
de hvarandra fånga ju! —

Sitt ej längre i ditt näste,
flyg! dig hög mot himlens fäste!
Jag dig väntar — nu, just nu.

Stackare, du darrar redan . . .
Fatta mod och darra sedan,
flyg! ditt bo du fåfängt byggt.
Vackert slag med vackra vingen!
Ja, så vackert flyger ingen
på sin sista lefnadsflygt.

Klyf nu rymden, jag dig hinner,
Tröttar ut dig och dig finner
och dig till min gömma för.
Vinden hjälper, nu jag har dig!
Med min klo jag kraftigt tar dig!
Bed din bön! — du blöder — dör.

★

NÖJD.

Vid trasts och siskas muntra sång
i skogens dunkla snår,
jag skyndar mig med hurtig gång
på väg som ingen går.
Jag hvilar mig på tufvan,
lyss uppå turturdufvan;
och njuter uti stilla frid
af skogen vid och himlen blid.

Och bäcken sakta prasslar fram
och sjunger välkänd sång,
ekorren snabb från stam till stam
mig fröjdar med sitt språng.
Jag blicken uppåt höjer,
mig andaktsfullt förnöjer
och tackar för en fridfull dag,
för livets fröjd och välbehag.

★

FÖRÄNDRING.

hvilken syn att se naturen vakna!
O, hvilken fröjd!
Den tid hon slumrat, har hon lärt mig sakna . . .
Nu är jag nöjd.

Då hon sig åter lik en ungmor pryder
med ljuflig vår,
i hennes blick, jag hennes vilja tyder . . . .
Mitt hjerta slår.

I hennes famn jag sommarnjutning andas
i fulla drag;
och när hon dra'r sin höstdrägt på, då randas
min sorgedag.

✱

FRID.

Hvilken glans kring solen! Hur hon strålar!
Himlen smyckat sig i högtidsskrud,
flodens spegel hela nejden målar
och i fjerran tona klockors ljud.

Öfver kullar, äng och dal syns vandra
flockar utaf landtfolk, hem de gå
efter slutadt dagsverk' — medan andra
sig i grupper ned vid stranden slå.

Herdegossen vallar rika flockar
frodig boskap der på ängen grön,
uppför branten springa get och bockar
och vid vägen läser vandrar'n bön.

Fåglar sjunga sina glada sånger,
menskostämmor blanda sig deri.
Dagen slutar. — Utan sorg och ånger
väntar nattens frid att aflöst bli.

Kriget upphört, friden stilla sänker
sig kring landet, allt är åter tröst;
korset nu, ej svärdet mera blänker,
barnet hvilar lugnt vid moderns bröst.

Hela nejden sig pånyttfödd känner,
nöjd och rik uti sin fagra skrud.
Himlen ler mot sina kära vänner
menniskorna. — Pris ske Herren Gud!

★

VÅRLÄNGTAN.

Vår med din lifvande flägt,
som jordens dvala väcker,
nu kläd uti högtidsdrägt
vår verld så vidt hon räcker!

På nordens klippor och skär
smält snö och is till floder,
och grönska, blommor och bär,
snart bjud mig, ljufva moder!

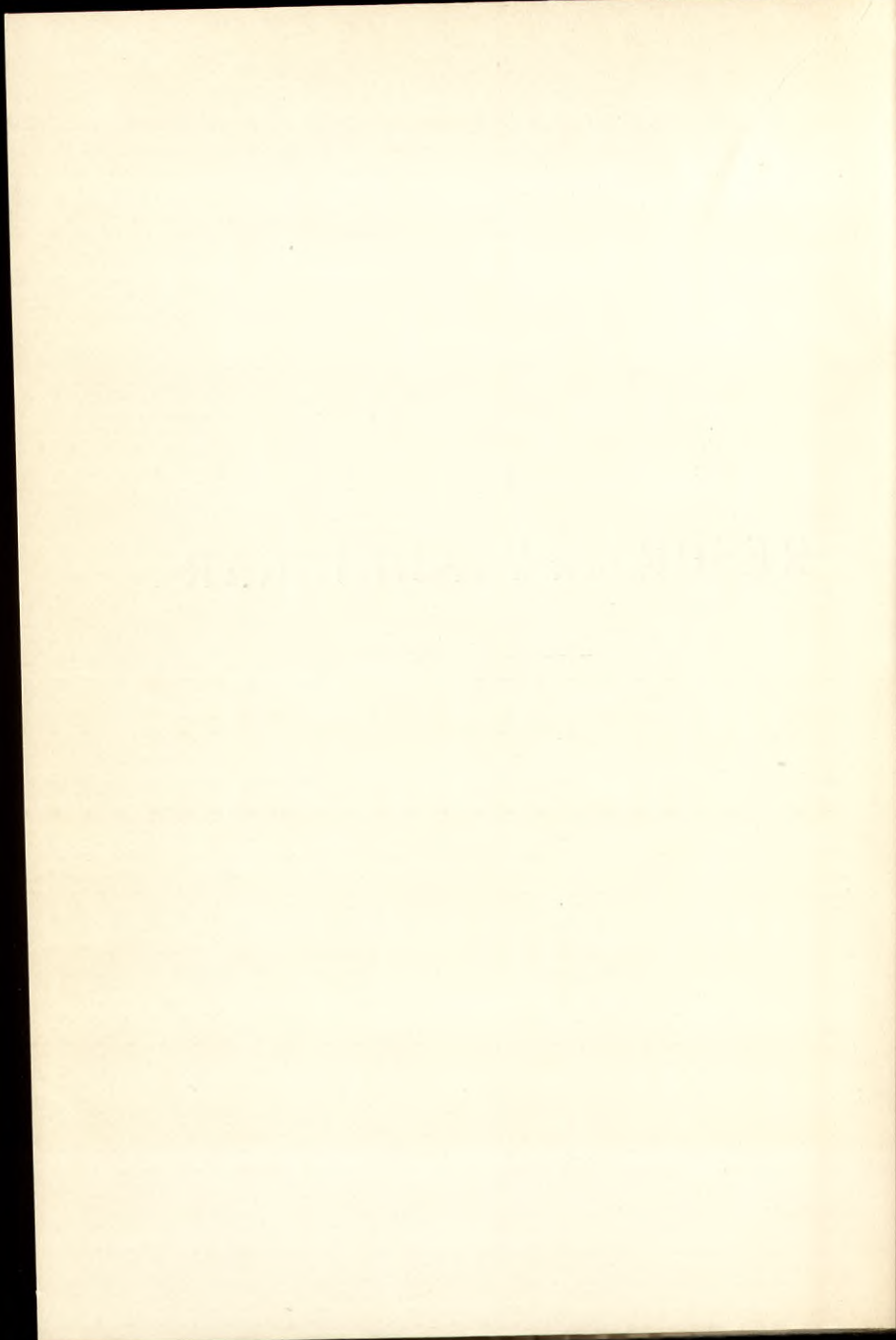
Ängarnes ångor och doft
så länge jag har saknat,
och knappt i mitt trefna loft
har murgrönsrankan vaknat.

O sol, dig skynda! Nu kom
med vår till hvarje hjärta!
Dröj ej, ty vänder du om
du föder död och smärta.

★

FRÅN
RESOR OCH VANDRINGAR

SÅNG TILL »DIE JUNGFRAU».

 jungfru, du höga, du strålande brud,
som sträcker bland alper din spira!
Der evigt du tronar i silfverhvit skrud,
beslöjad ibland under stormarnes ljud,
då snögubbar brudkransar vira.

Du sträcker dig ut öfver grönskande äng
bland skogar och klippor så kala,
bland mossor och blommor du reder din säng,
der bäckar och strömmar sig taga en sväng
och bada dig fötterna svala.

Om morgonen tidigt, då solen, din vän,
din brudgum med rosiga fålar
så trogen från rundresan kommer igen
att glödande kyssa ditt änne — bekänn,
att lycklig i gullglans du strålar!

Och systrarna dina och bröderne stå
så hvita och slutna och tysta,
och släktingar många så buttra och grå
de töckniga kappor ännu hafva på
då kinderna dina bli kyssta.

Då sväller ditt hjerta; du dukar ditt bord,
din fröjd du berättar din moder . . . .
Kring skummande forsen sig samlar din hjord
att dricka dig till; när du lossat ditt ord
lofsjunga dig källor och floder.

Och jorden hon täljer sin saga om dig,
Och blickarne upp mot dig höjas:
»Der kläder min dotter, skön jungfrun, nu sig,
ty sol-kungen lyser på rosende stig, —
och systrar och bröder förnöjas».

»Och se huru härligt de efter hvarann
nu prydas och rodna och — mattas!»
Ty midt under lofsången rodna'n försvann,
det lågade ej och ej mera det brann,
ty solen af tiden beskattas.

När mättad hon gömmer sig åter en stund,
och molnen sig tränga tillsamman . . . .
Så hvita bli jungfruns båd' kinder och mund
och harmfult hon rister från topp och till grund,
och slut är på fröjd och på gamman.

Har älsklingen dolt sig, då sveper hon sig
i svartgråa slöjan den vida,
och himmel och jord nu förklarar hon krig,
och sorglösa vandrar'n på regnpiskad stig
för jungfruns små nycker får lida.

Med händerna sina hon sliter sitt hår,
och vrede sig speglar i minen,
och brakande, ned ibland skrefvor och snår,
der allt den förgör eller skrämmande slår,
nu störtar den hvita lavinen.

Och himmelens regn sänder skurarne ned
att svalka de känslor så vilda,
och blixtar, att visa att skaparn är vred . . . .
Och rytande stormen hörs blanda sig med
båd' nödrop och böner så milda.

Af älskade solen nu tränger igen
ur kolsvarta molnen en strimma,
och jungfrun hon ögat slår upp mot sin vän
och hjertat det klappar så öfverfullt se'n
när gullskifvan åter syns glimma.

Och gördeln nu blänker som klar diamant,
och fotsida drägten, den gröna,
den skiftar i alla slags färger så grannt,
och stengetter hoppa från brant och till brant,
nu intet hon saknar, den sköna.

Och örnarne hennes nu flyga på jagt,
sig höja mot blåa azuren,
i skogarne fåglarne sjunga i takt
tills aftonens rodnad kring solen sig lagt,
som nu tar godnatt af naturen.

Ännu horisonten hon färgar med guld
och vinkar fram måne och stjernor,
men innan hon flyktar, — för kärlekens skuld --
med purpurn hon sist, majestätisk och huld,
begjuter de snöhvita tärnor.

Så firar du dagligt din ståtliga fest
och tjusar hvar vandrares öga . . . .
Skön jungfru, dig älskar af alla jag mest,
och hur du än ter dig, du ändå är bäst
bland alla de härliga höga!

Den bleknade ros, som du bar vid din barm,
jag förde till hemmet i norden,
på jungfrur bland fjellen ej nordn är arm,
men äfven med risk, att jag väckt deras harm:
Du är dock den enda på jorden!

Du underbart trolska! Gudomliga brud,
till dig i beundran jag beder!
Jag aldrig skall glömma, att du är af Gud, —
och aldrig din hvita och gyllene skrud
hvert ödet i verlden mig leder.

På morgonen tänk, då dig solen ger kyss,
att jag ej för din skull fått sofva,
att ofta på sagan om »Jungfrun» jag lyss
och att i den slängkyss jag sände dig nyss
jag skänkt dig mitt hjerta som gåfva!

★

ITALIEN.

Du lugnande vågiga liniernas land,
Italia, syster af Hellas —
din vagga har gungats af skönhets hand,
ditt lif var de utvaldes sällas!

Du täljer din saga så mäktig och stor,
som knappast har funnit sin like;
bor synd i din häfd — också *skönhet* der bor,
hon öfvervann *allt* i ditt rike.

Din alp kysser ljust med skönformad mund,
din bergsked' bebos af behagen,
der enas måleriskt i skog och i lund
hvad mildt och hvad vildt är till dragen.

Naturen hon klär sig som konst mången gång
vid bäckar och forsar och strömmar,
hon sjunger beständigt en underbar sång
som se'n fyller lifvet med drömmar.

Och stränderna dina vid skimrande haf,
i färgglans de vaxla hvar timma —
ej underligt då, om du sönerne gaf
af snille en gnistrande strimma.

Hvar konstart har sett sina storverk hos dig,
de fylde båd' ängder och städer;
af dig lärde alla, du banade stig
för allt som i skönhet sig kläder.

Och se'n du af afund och fejder haft nog,
af kyrkans förtryck — slet du banden
som friheten snärjt, och när framåt du drog,
du frigjorde menniskoanden.

Blif vid att oss visa din härliga glans,
må evigt din fågring vi röna;
harmoniskt du lugnar, vår oro får sans
hos dig, du förtrollande sköna!

✱

EN VÄG UPPÅT.

En dag från stadens qvalm och flärd och vimmel
jag kosan ställde ut till skog och äng,
min blick fick sväfva mellan jord och himmel,
jag gick och gick — och såg ej vägens längd.
Vid skogens bryn mig tufvan bjöd att hvila
och tanken tröttnade att rastlöst ila.

Ack, hvilken fröjd! Hur väl man sig befinner
i skogens gömma dold för menskors syn,
bland blyga blommor, som, då soln dem hinner,
djupt rodna alla för dess blick ur skyn.
Och daggens perlor uti deras kalkar
är tårars tröst som stärker och som svalkar.

Man lyss så gerna på den bäck som brusar,
och hör hur sången flyr från gren till gren,
hör hur den tystnar, medan vinden susar,
och se'n tar upp sig stämmningsfull och ren;
och skymmer det för trötta, tjusta blickar,
står sömnens vallmo rundt omkring och nickar.

Och klockan hörs till bön i fjärran ljuda,
hvar ton som silfver, dallrande och klar,
och echot mildt tycks skogen andakt bjuda
och på sin vallfärd öfver vattnen far.
På andra stranden helig dans af englar,
som sträcka mot mig friska liljestänglar.

Af detta allt jag njöt med själ och öga,
och hörde klockan klinga mildt och stort,
och se, i fjärran såg jag spiran höga
af kyrkotornet i en fridfull ort.
På alla vägar folk till templet vandra' --
mig längtan grep, jag slöt mig till de andra.

Jag kom dit ned uti den stilla dalen,
der templet låg så ljust, af grönskan smekt,
emot mig flög den heliga choralen
och tog mitt hjerta längtande och vekt;
jag trädde in igenom hvälfda gången
och bars till choret fram af kyrkosången.

Liksom i skogen, kyrkan i naturen,
jag såg en skog af marmorträn och blad
af mejseln huggna, och den blå azuren
igenom fönstret log i soligt bad;
det var ett verk af menskohänder bara;
men äfven menskan skapare kan vara. —

Likt pelarn, som emot kupolen smyger,
min själ sig smög dit upp så fri och klar,
och liksom dufvan, som kring korset flyger,
i marmor fångslad, anden dröjde kvar:
den bad till Honom, som båd unga, gamla,
omkring sitt domarsäte låter samla.

En vördnadsvärd, af sjutti' vintrar fåråd,
vid altarrunden stod med silfverhår,
af intet störd, af intet verldsligt dåråd,
en herde god, som bad för sina får . . .
och orgeln öppnade de breda vingar,
på hvilka bönen upp mot rymden svingar.

O salighet, så full af fröjd och smärta! —
Jag log af frid och fällde sorgsen tår,
ty hvad jag kände i mitt unga hjärta
var strid då det till trons tornering går. —
På ljusets väg jag åter hade hunnit,
jag hade Gud på jorden återfunnit.

Så mången gång jag hade märkt det sköna,
som Gudamenskan skapat åt sitt folk.
I hvad jag läst, jag hade trott mig röna
att *mången* trossekt valts till himlens tolk.
Att älska Gud, på det ju allt berodde, —
men i mitt tempel kalla former bodde.

★

En stämman mildt mig bjöd att ärligt svara
på hvilken Gud jag trodde. — Hjertat brann.
»På allas Gud, den ende, underbara!»
Jag svarade. — »Och om man här dig fann
knäböjande, der juden man fördömer,
der man att Christus jude var, förglömm!?» —

O ande hör! mitt hjerta vill dig svara:
Du alla tempel öppnat för en hvar!
Och hvarje tro på dig, du underbara,
trots alla dogmer, lika kär du har!
För dig, o Gud, vi äro lika alla,
hur vi till namnet än oss drista kalla!

»Var helsad, der du ödmjukt mig tillbeder,
stig upp min son; var helsad der du står!
På hvarje väg du andaktsfullt beträder
då mig du kallar, nöjd med dig jag går.
Uti ditt tempel skall jag huld dig blifva
och härifrån jag skall dig ej fördrifva.»

»Jag bor i himlen och jag bor på jorden!
I all naturen du mig finna skall!
Jag bor i tanken och jag bor i orden!
Jag bor i sången, uti konsten all!
I dag jag har med konstens skönhet funnit
att nu som förr ett hjerta lätt jag vunnit.»

»Gråt ut, min son, bed, medan tonen brusar
ur orgeln fram. Jag skall dig städs förstå.
Och när min domsröst öfver jorden susar,
Mig äro alla lika kära då!» —
Och rösten teg — från folkets stämmor friska
steg psalmen upp — och presten hördes hviska:
Amen.

VID RHEN.

Fort, lustigt framåt genom ängder och byar,
min tröttade fot finner hvila till slut!
När månen sig bryter ur kolsvarta skyar
och nattliga andar på irrfärd gå ut,
då fins väl en koja, då fins väl en bädd,
för tröttade vandraren makligt beklädd.

Fort, lustigt framåt! här fins skogar och dalar
och bäckar som brusa sin ensliga sång,
här trifves ej flärd som i städernas salar,
här herskar ej afund, ej list eller tvång...
Der nere i staden, som speglar sitt sken
i mäktiga floden, är luft ej så ren.

Fort, lustigt framåt öfver branter och höjder,
här kännes så tryggt fastän allt är så vildt!
I morgon blir vackert, och landliga fröjder
mig vänta att smeka så ljufligt och mildt.
Jag läser i strimman i vester mitt hopp,
att strimman i öster skall fläckfri gå opp.

Fort, lustigt framåt genom doftande lunder
der drufvorna mogna bland ros och jasmin,
naturen är mäktig och Gud han gör under
ännu som för Noach och skänker i vin!
Och källan ger vatten, och törsten får tröst,
det kännes som fylles af vinet mitt bröst.

IFort, lustigt framåt! Här ä' väldiga murar,
iruiner och murgrön och månsken! Hvad mer!? --
IBland stenrös och mossa en skepnad, som lurar...
IEn forntidens kämpe i rustning jag ser!
IKom saga med dvergar och tomtar, kom med!
IFörtälj! Om du narras så blir jag ej vred.

Här vill jag på mossan mig reda mitt läger,
sitt du der på branten i elfvornas rök;
jag lurar väl af, men jag hör hvad du säger,
sätt vackert i scen, gör ett prisvärdt försök!
Fort, lustigt framåt! Kom, förtrollande dröm
med minnenas rikdom från Loreleys ström!

LÜBECK.

Allt är så flegmatiskt,
krämarlikt och tungt;
riktigt Hanseatiskt,
skendödt, fridfullt, lugnt.

Alla kyrktorn luta,
ruska när man kör;
genom hvarje ruta
syns en speditör.

Gräset gror på gatan
som i Visby förr,
bred som Leviatan
är hvar port och dörr.

Gamla minnesmärken
i hvarenda vrå;
än af utanverken
några qvar ses stå.

Den der gamla porten
är så pittoresk,
kändt kring hela orten
är hvart arabesk.

Gafvellus väl hundra
sträfva skyhögt opp
tunna som en flundra —
Bara ben, ej kropp.

Promenader gröna,
lummiga och bra,
der nu Hansans sköna
sin siesta ta!

Kyrkor stora, fulla
af kuriösa ting,
deribland en kulla
med sin ask och ring.

Hon stod uti choret
i Mariæ dom,
var från Mora Noret
och drog hem från Rom.

Och Aposteluret
med sin mekanik,
allt i trä är skuret:
Hvar och en sig lik.

Torget, stora brünnen —
allt är intressant,
från en tid försvunnen . . .
Rådhuset bastant.

Gustaf Wasa-salen
der han hållit tal,
är just ej så galen . . .
Stilen är dock skral.

Men på nedra botten
uti källarhvalf,
doftar i karotten
biff och fläsk och kalf;

Viner superfina
och kannstöperi,
tyskar som blott fina
åt sitt slafveri.

Ångare vid Traven
med all möjlig flagg,
kommande från hafven
uti våta plagg.

Neva bredvid Svea,
Dana tätt intill,
Borussia vill lefva
lik en ann' makrill.

Bärargilletts gubbar
smutsiga och grå;
Droskan knappt sig rubbar
för att man skall gå.

Hesa tornur skrälla
göra ondt i skall'n . . .
pipor redan gnälla
uti järnvägshall'n.

Gamla tyska tanter
kyssa flickor små,
svenskar med kontanter
ut på vexling gå.

Några tyska danskar
och en general,
sprätt i franska handskar . . .
och så noch ein mahl:

»Grüss euch Gott!» det skallar,
tårar, suckar, rop . . .
Och i väg det knallar
med oss allihop.

Allt är så flegmatiskt,
krämarlikt och tungt;
riktigt Hanseatiskt,
skendödt, fridfullt, lugnt.

HAMBURG.

Långa rader med hoteller,
skräddare en gros . . .
Och en skara af mamseller
trippande på tå . . .
Gud vet hvart de gå.

Ålderstigna Vierlandsflickor
blomsterströ min stig . . .
Nya hus med många sprickor
skyhögt resa sig —
allt på Jungfernstig.

Promenaden är just ståtlig,
allting så spatiöst..
Ostronkällar'n rätt försåtlig
när der brytes löst...
Vin och öl famöst.

Gom och mage ständigt lockas
njuta rara ting
och vid elfvatiden skockas
man hos gubben Zing...
Hvilket stoj och spring.

Uti börslokaln är proppadt
utaf mäklare,
för en firma som har stoppat
vankas spott och spe...
Visst från Sverge. Ve!

Firmor växa upp ur gatan,
principal, kassör
kända knappt af sjelfva satan.
Hvarje timma dör
någon rik grossör.

Agiot faller och det stiger,
vexlar köps och dra's . . .
Telegrafén aldrig tiger,
och på posten schas . . .
Allt är i extas.

Blanka ryttarskaror spränga
fram i vild galopp,
några hundra firmor stänga,
hundra slå opp . . .
Så blir kris och stopp.

I SACHSEN-WEIMAR.

På en högslätt, solbegjuten,
mellan åkrar, fruktträdsskogar,
med min rensel trött jag knogar,
andaktsfull och tyst och sluten.

Slutat har den glada sången,
melankolisk, hungrig, frusen,
ser jag vemodsfull mot husen
dit allmogen ställer gången.

Allt är fjärran, ingen nära
och jag tror, att jag går vilse,
narrad af den hexan Ilse,
som i Harz ock lär besvära.

Men en gumma i sitt näste
sagt mig vägen, som jag följer,
det är kullen blott, som döljer
Eckartsberga gamla fäste.

Ändtligen sig nejden breder
ut för ögat, uti söder
solen uppå rutor glöder,
slottet stolt emot mig träder.

Allt är guld- och purpurfärgadt
och det doftar ifrån träden,
ifrån frukten och från säden,
ifrån hö't, som ej är bergadt.

Och jag jublar och jag qväder,
högst en timmas väg mig tyckes
återstå — och fram jag ryckes
i ett engla-härligt väder.

Tjugu skutt — och så i dalen
uppå smala stigen gröna . . .
Folket samlar frukten sköna
och af hunger jag blir galen.

»Guten Abend!» alla hälsa,
ingen låter dock sig störa
och jag stjal två äpplen möra —
om jag grips, — hvem skall mig frälsa?

Uppå vägen mot mig träder
gammal silfverhårig gubbe
med en liten qvinlig stubbe
i just ej moderna kläder.

Och han helsar fryntligt, frågar
hvert jag ställer kosan. — Svarar:
att jag icke benen sparar
ty jag bort till staden tågar.

Och han småler riktigt vådligt
för att jag så sent vill vandra —
Derför vill han ej mig klandra,
men han anser det ej rådligt:

»Hvarför gå den långa vägen? —
Ni är trött, ni riktigt flämtar . . .
Bättre om ni här er hämtar.» —
Och jag blir allt mer förlägen.

»Först mot morgon' fram ni hinner,
skenet vet ni ju bedrager . . .
Hela miln för half ni tager . . .
Nattherberge här ni finner.

Ser ni, der — der bortom häcken,
bredvid kullen ligger kyrkan
der vi egna Gud vår dyrkan,
här går vägen utmed bäcken.»

»Der nu solen kysser rutan,
der är prestgår'n, der jag tronar . . .
Herden, som sitt folk försonar,
Är jag sjelf — och är ej utan.»

»Gästfritt är hos gamle Cotta . . .
Vill ni hvila? — Var välkommen!
Hustru, skynda och se om'en,
Han skall nog aptiten blotta.»

Och jag bugar och jag tackar,
blir af glädje helt betagen,
tänker på den stackars magen,
slipper alla berg och backar.

Och det lilla fruaknyte:
»Woher kommen Sie?» — jag svarar:
Från Paris — och ej hon sparar
På att skrika: »Gott behüte!»

Och hon stannar midt på vägen,
slår tillsammans sina händer
och förundrad hon sig vänder,
ser på mig och tar ut stegen.

Folket ropar hon, man tränges
omkring mig, som kring ett monster,
tror mig full af tusen konstler . . .
och det pratas och det blänges.

Gumman sveper om sig schalen,
spörjer om Fru Kejsarinnan,
som hon har båd' ut och innan
genomskådat i »Journalen»,

»Om hon är så hvit och röder,
som hon syns på planchen färgad?» —
Svarar: att »hon re'n är härjad» . . .
Fru prostinnans hjerta blöder.

Slutligen mig gubben frågar
hvarifrån jag mig förskrifver.
Då jag svarar, lif det blifver,
i triumf jag framåt tågar.

Gubben visar mig för hopen,
säger, att jag är från norden,
ifrån Gustaf-Adolfs-jorden . . .
och nu börja hurraropen.

Här i Thüringen, hans minne
lefver äradt, älskadt, prisadt,
knappast sjelfva Sverge visat
mera svenskt och trofast sinne.

»Schwede! Schwede!» hörs det skalla . . .
Folket springer mig till mötes;
som en kung af dem jag skötes,
sina hufvu'n blotta alla.

★

BESANÇON.

Blicken från mitt hviloläger
är af det pikanta slaget
och uppå det hela taget
»Ej så utan» — som man säger,

Några träsk bland gröna kullar,
kalk och damm och feta ängar,
några gurk- och sallads-sängar
tills man hinner stadens tullar.

Vestra, östra, norra åsen
med redutter, skansar, fästen,
här och der små vinbergsnästen
inom hvita kalkstensbåsen.

Ändtligen man vindbron hinner,
svigtande högt öfver grafvar;
bredvid stadens port man finner
berg af sopor, kol i trafvar.

Röda byxor, tricoloren,
hvitkritspipor, cigarretter
och de röda epåletter
hörande till franska kåren.

Smala gator, hus som skutor,
stängda bodar, små och magra;
bruna flickor, ganska fagra,
titta genom öppna rutor.

Blöjor, kjortlar, pantalonger
svaja uppå streck i gluggar
bredvid pannor, burkar, muggar,
mellan linnen och kalsonger.

Prosa-kyrkor dystra, fula,
med än fulare pedeller;
små bigotta bönmamseller,
prester rakade och gula.

Öppna platser med fontäner
squalpande sitt varma vatten,
mångelskor — det syns på hatten —
med båd fisk- och kött-emblemer.

Det är söndagsmorgon, nio,
och det messas och det pinglar,
och kring häst och kärra dinglar
klockors spel i ståtligt brio.

Floden med ett blågrönt vatten
har ett tycke utaf gränsen, —
schweizer-färgen i en rännsten —
och det stinker utaf katten.

Där i fjärran poppellunder,
varma liksom sjelfva solen . . .
Funnes svalka här, från polen,
kunde man ha' svala stunder.

Där i fjärran gröna dalar
med den härligaste grönska,
skönare ej värdt att önska!
Stranden full af pil och alar.

Där i fjärran höga kullar.
berg med blånande konturer,
bjudande till glada turer,
der man sig i gräset rullar!

Söndagsklädda bondegubbar,
flickor med snöhvita kragar . .
Se, matronors kullermagar
inom röd-blå-hvita stubbar!

Och det sjunges och det hvisslas,
och det skrattas och det pratas,
och det rökes och det latas
och det sqvallras och det tisslas.

Allt är kringrändt utaf skansar,
torn och gluggar och kanoner...
Inga grefvar och baroner,
blott lancierer utan lansar.

Idel småfolk! Sådan blunder!
Alla rika äro borta,
barnens koltar ä' så korta...
och de nakna ä' inunder,

Åter hörs till messa ringa...
Herre Gud hvad sol'n sig vräker!
Tuppen gal och lammet bräker,
gässen kackla, bien stinga.

Jag går in i första kyrka,
tar en stol och mediterar
öfver att man så flanerar. —
Orgeln klämmer i med styrka.

★

LJUSA NÄTTER.

Fromma, helga, ljusa nätter,
jag er minnes nu i natt,
der jag mig att hvila sätter
uti mörkret, varm och matt.

Edra svala friska flägtar,
edert klara, milda ljus
byten ut mot doft och nektar,
som här bjuds i yppigt rus!

Paradisisk luft här leker
sommarnatten stjernklar om,
men den friska vind ej smeker
som der borta! Kom, o kom!

Då i mörker våren täljer
under natten här sin bikt,
han der hemma ljuset väljer
för att säga fram sin dikt.

Natten strålar, färger blandas,
ljus är stad och gata trång,
skogen ut emot oss andas
klingande af fågelsång.

Hafvets vågor sakta gunga
glänsande i magiskt sken,
menskan vakar och vill sjunga,
jorden ligger himlaren.

Här är mera än der borta,
här är prakt och öfverflöd,
ack, men dagarne så korta,
flykta under solens glöd.

Här är sommarn lång och mäktig,
gifver skördar utan tal,
skänker, kungligt rik och präktig,
gyllne frukt i gyllne skal.

För hvad Norden allt fick sakna
fick han sommarnätters ljus!
Ack, jag gerna ville vakna
i min moders klara hus!

HUSET I CHÊNÉE.

Jernvägståget glädtigt rullar
mellan klyftor, gröna kullar,
utmed strida strömmens fåra
i ett landskap att bedåra
den, som blick har för naturen ...
Hvilken tafla! Klippt och skuren
för ett sinne, som kan njuta
af idyllen, som ej sluta
vill att dig sin fågring visa.
Ja, den vägen må jag prisa
ifrån Herbesthal till Lüttich.
Tysken ropar: »Herrlich, göttlich!»
Belgiern enkelt: »Quelle beauté!» —
Snart vi äro vid Chênée.

★

Denna väg jag många gånger
modigt under glada sånger,
fattig och till fots har vandrat.
För att traktens skönhet gömma,
kunde tid och rum jag glömma,
gick tillbaka långa vägar,
drack i Chaudfontaine en bägar';
jag var ung och utan pengar,
öfverallt fanns tufvo-sängar,
bär på träden, källsprång, vänner —
Nu jag ingen af dem känner . . .
jag fick ingen återse —
Endast huset i Chénée.

Huru många gånger sedan,
se'n jag glömt så mycket redan,
stod det huset för mitt minne?
Aldrig var i det jag inne. —
Från waggonen blott jag blickat
och min helsning hjärtligt skickat
till den enkla lilla hydda,
som der stått se'n tider flydda
murgrönsrankad, hvit och stilla
vändande sitt fönster lilla
emot solen, emot vägen, —

Har det huset någon sägen?
Enda svaret jag kan ge:
Det är huset i Chênée.

Denna hydda i mitt tycke,
utan något prydnadssmycke,
intetsägande för mången
är för mig, se'n första gången
jag den såg, en punkt i minnet,
den sig nitat fast i sinnet,
jag i drömmen den har skådat,
den har sång och saga bådat,
den om vänlig hågkomst pockat
och till gammal väg mig lockat...
Till Paris, till Roma föra
många vägar. — Jag måst köra
samma väg för att få se
lilla huset i Chênée.

Hvem som bott der, vet jag icke...
Kanske mjölnar'n. — Glädtigt blicke
den, som bor der, ut i verlden
och begrunde menskofärden

till och från de stolta länder,
der allt stort har händt och händer.
Som ett vakthus uppå kullen.
likt ett utkik öfver mullen
som i mensklig form än andas
och på allfar-väg förblandas,
ligger det: — En lämplig boning
för att drömma om försoning
mellan folken — eller le
åt dem alla — från Chénée.

✱

Bor der mjölнар'n, må han fara!
Filosofens bör det vara,
som förstår att spekulera
och att tankarna sortera
som på stora färden föras
ifrån Frankrike och höras
öfver hela jordens yta
eller sig mot Tyskland bryta
tills att krigets flammor tändas
eller släckas — och allt ändas
uti harmoni, och freden
åter ler i detta Eden. —
Red dig boning, allt bese,
uti huset vid Chénée.

✱

Der från huset kan man höra
hur kanoner nedergöra,
huru race-hat mellan folken
slipar svärdet eller dolken,
se hur vattnen utaf bloden
färjas röda. Återstoden
utaf härarne och fångar
får ej trampa dina gångar,
ty du fridlyst är i striden...
Belgien är neutralt tills tiden
bryter löftena och banden —
Då du jemnas ock med sanden...
Då skall ingen mera se
lilla huset i Chênée.

★

Men till dess stå kvar och fröjda
dem du hyser. Gör dem nöjda.
Om en gång de flytta skulle
från din vackra gröna kulle
till en annan punkt i trakten;
måtte den, som då tar vakten,
fara varligt fram med huset,
så att det i morgon-ljuset
eller uti solnedgången
skönt och ostörtdt såsom sången

af en ensam röst i skogen
väcker minnet hos en trogen,
som sig skyndat återse
lilla huset i Chênée.

En gång ändtligt — hur förklara
denna syn den underbara —
såg jag ut från fönstret blicka
öfver nejden härlig flicka, —
hon mig syntes enkelt pryddig;
skymningen sig sänkte; tydlig
kunde jag ej bilden skåda,
men, som om vi känt det båda
att en vän en annan väntat,
begge vi på fönstren gläntat:
Ensam var jag uppå tåget
och jag helsade — hon såg det.

Och jag vifta' till den väna
uppenbarelsen som sena
qvällens dunkel dock förrådde,
hon min helsning ej försmådde.
När waggonen bort på spåret
gled, hon med det gyllne håret

som var lössläppt, gaf sin helsning.
Hos den engeln vore frälsning
tänkte jag, men bort i natten
drogs jag från den ljufva skatten...
Och i drömmen såg jag nicka
mot mig denna trolska flicka.

★

Sist jag for förbi var kulet,
kallt och snöigt, allt så mulet,
hela nejden vinterklädd;
fönstret stängdt, mitt lynne dystert,
icke mera gladt och ystert,
jag för framtiden var rädd.

★

Men jag önskar och jag hoppas
att när våren åter knoppas,
någon gång få dra' förbi,
der det ligger fritt i ljuset,
det der lilla hvita huset
med sin fönsterutsigt fri.

★

Drömmande jag ofta tänkte:
Om mig ödet huset skänkte
der på kullen — fick jag se
ifrån fönstret menskofärden —
och i rummet, invid härden,
blonda flickan från Chénée.

TILL VINET!

Unga, späda drufvotelling,
som dig börjar smakfullt slingra
i festoner mellan träden,
du är skön, re'n färg du har.

Bladen skola saftigt grönska,
blommor pryda dina stjelkar,
frukten i dess kalkar mogna,
dock, som allt, sin tid det tar.

Majsol uti söder lifvar
och när rosen har sig smyckat,
svälla dina drufvor redan
och ditt blod utvecklar sig.

Huru härligt när du visar
sköna former och dig klänger
kring spalieren utmed vägen,
fröjdande en hvar som mig!

Tak och murar, äng och täppa
gård och backar helt du fyller
med de klasar röda, gula
och med klassiskt formadt blad.

Noga vaktas du och aktas;
vingårdsmannen är en Noach,
som är mån om att vid offret
skörden gör sin herre glad.

Sommarns eldkyss, höstens guldkyss
rundar, sväller dina vinbär;
fester firas när du plockas,
när du pressas, när du dör.

När du kullrigt korgar fyller,
faller ymnigt ned i famnen
på matronan eller jungfrun,
du effekt, som alltid, gör.

Och när välväxt gosse dansar
med den bruna, sköna flickan
om i liffull arbetsifver
på din knippas rika skörd;

När den nakna fot dig trampar,
och de skönaste af kransar --
kransar af båd' löf och drufva --
smycka hufvu'n, blir jag rörd;

Då din saft den röda, gula,
flyter oljig uti kärlet,
der du jäser och i stillhet
väntar på att frälsad bli',

Då är vinfröjd i hvar sinne,
då är vinfröjd i hvar hjerta,
då är vinlust i hvar öga,
då görs hvarje tunga fri.

Ingen frukt på jorden vida
är så vacker, är så fyllig,
är så liflig, ser så nöjd ut,
ser så glad ut, endast du!

Allt det ligger i din känsla
om din allmakt, ty väl ingen
frukt på jorden är så mäktig,
som du var och är ännu.

Stora tankar, jättestora,
verldens ljus och verldens krafter
tände du! I lifvets lampa
är du olja, är du ljus.

Krigarns mod och sångarns lyra
stämde du, du målarns pensel
liksom ock skulptörens mejsel
förde hän i ryktets rus.

Tänkarn i sin tysta kammar
ger du näring, och hans hjerna
klaras af den rena saften,
som är dagg på aftonstig.

Ej allena då du skummar
är du stark, då du gör buller, —
nej, i oskuldsformer enkla
sjelf Horatius prisat dig!

Åkermannen, arbetskarlen
njuter mödans lön i vinet . . .
I din dunkla drufvas nektar!
Hon är till för en och hvar.

Munken i det stilla kloster,
hvad han saknar, icke saknar
han sitt vin, det flyter ymnigt
äfven om det rang ej har.

Sjelfve prestens minne vaknar
liksom skådebanans konstnär,
när hans hjerna vinet läskat,
när hans hjerta kan det få.

Man anklagar dig för ruset,
för förstörelse och sorger,
som du svaga menskor vållar
när du hejdlöst stormar på;

Men det låg ej i din afsigt
att vi skulle så förstå dig:
Måttligt njuten är du helsa;
fägring, styrka, kraft och lif!

Jag dig älskar och förstår dig!
Måttligt njuten är du vänfast,
är du trofast, tröstrik — sällskap
som ett trofast, vänfast vif.

Och när du illparigt narrar
mig att älska, yra, njuta . . .
Kostlig är du då som ingen,
då är rätt du Bacchi barn!

När du räcker mig din gullsajt,
eller blodet ditt, det röda,
när du snärjer och jag snärjes
i ditt trolska, mjuka garn,

Då är du, o drufvotelning,
fullväxt, lifserfaren skälm, som
vet, hur du din makt skall bruka
för att trösta eller slå!

Unga, späda drufvotelning,
väx och frodas, smycka, pryddig,
gör naturen rik och fager,
fröjda Gud och oss också!

FLICKAN AF FOLKET.

Gång du har som en prinsessa,
flicka, der du går.

Som ett diadem kring hjessa
ligger skönt ditt hår.

Foten stolt och mjuk tillika
gatans sten berör,
stenen nästan tycks ge vika —
vet nog ock hvarför.

Du är folkets dotter bara,
men du anor har!
Se, i dina ögon klara
ättens blick bor qvar.

Se de sköna, stolta dragen!
Hvilken ren profil!
Allt är stil i, och behagen
bo kring munnens smil.

Bröst och armar, fasta, runda,
handen fin och skär!
Mina ögon måste blunda,
eljest blir jag kär.

Enkel dräkt, men ringars prydnad
är din stolthet, barn. —
Tag min ring! men tro och lydnad!
Knut uppå ditt garn!

STATIONS-POESI.

Många jernvägs-inspektorer
hafva barn en trappa opp
i station! När »godstågsforer»
eller snälltåg göra stopp,

Har jag sett dem sitta alla
än på pigans hårda arm,
än så muntert jollra, tralla
invid moderns mjuka barm.

Emot rutan tätt de trycka
sina hufvu'n, noggrannt se
efter tågen, önska lycka,
kanske ock en slängkyss ge.

Inspektorn skall allt bevaka,
tågen komma, tågen gå —
under någon paus sin maka
får han tid att helsa på.

Barnen honom ständigt ropa,
men snart ringer det med fart
ifrån klockor allihopa,
ången hvisslar — färdigt! klart

Paus igen, nu får han plocka
blommor från planteringen,
ge dem åt sin yngsta docka;
så till dagboksföringen.

Efter middagstågets afgang
får han njuta bordets fröjd,
från verandans lilla utsprång
skåda öfver dal och höjd.

Kaffet doftar och cigarren,
nöjd han är uti sin vrå;
fast han kallas »gamla knarren»
är han liflig nog ändå.

Efter postexpeditionen
går han på perrongen ut,
börjar nu konversationen
med bekanta. Da'n tar slut.

Knappt han lagt sig, midt på natten,
väcks han för ett snälltågs skull,
mamma vaknar, yngsta skatten
vaknar också — »vyssa lull!»

Telegrafan i extasen
pinglar i oändlighet,
barnen skrika. Med karbasen
sprides ro och salighet.

Allt blir stilla, pappa snarkar,
men ett tåg skall strax gå in . . .
Yngsta skatten vaknar, sparkar,
väcker efter arten sin.

Han skall upp ur säng och titta
uppå mammas arm igen,
se de resande som sitta
slumrande i gryningen.

Om de gnugga ögonlocken
få de säkert åter se
ifrån första fönsterstocken
liten inspektör in spe.

Liten knubbig pojke vinkar
ifrån fönstret sitt »god dag»,
morgonstjernen ännu blinkar,
barnet nickar. — Hvad behag!

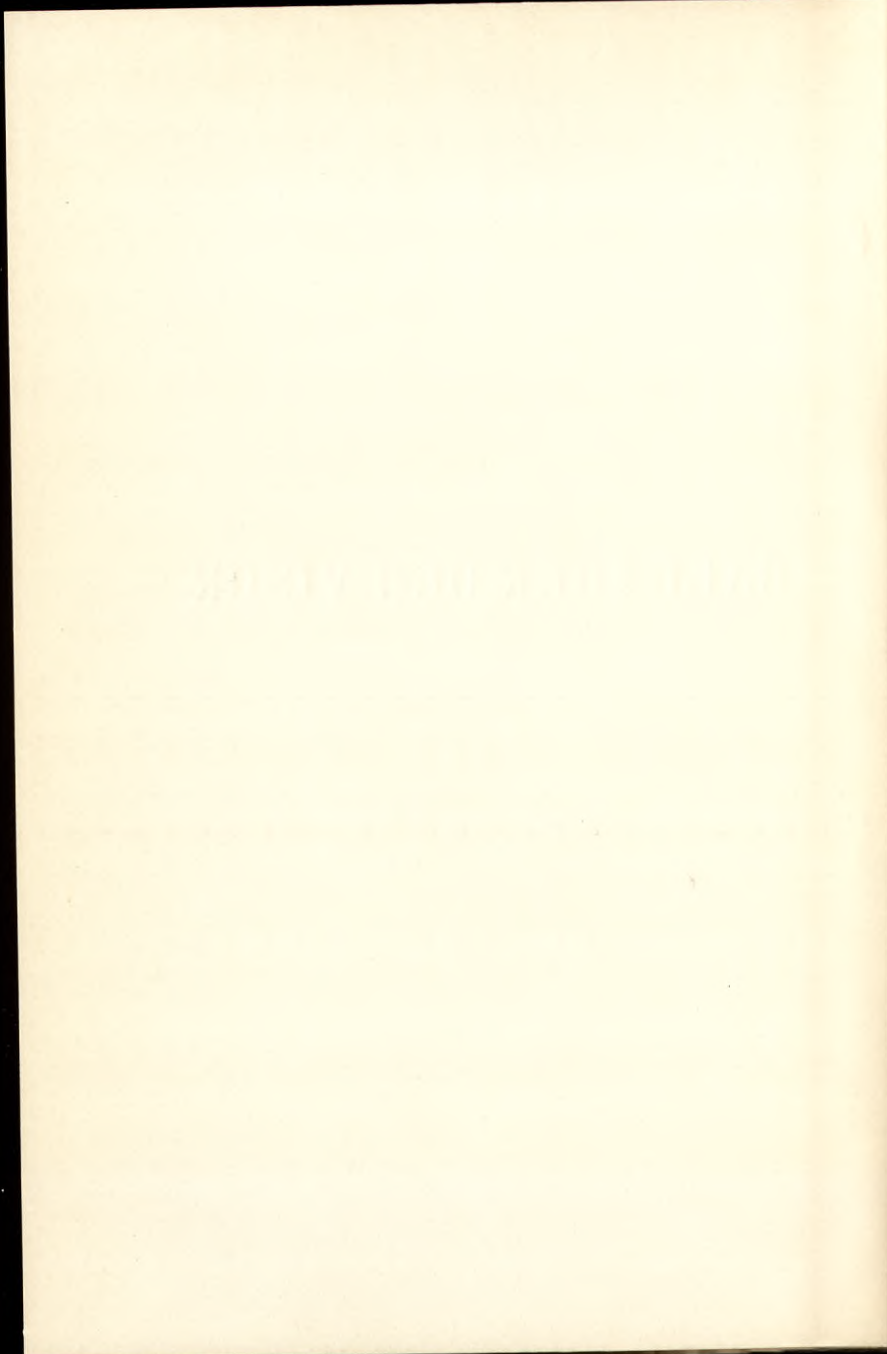
Ack, I jernvägsinspektorer
utan barn en trappa opp,
er jag helsar och jag tror er
önska snart en dylik tropp!

★

BALLADER OCH VISOR.

HERR PEDER OCH MUNKEN.

Der kommer på vägen i flygande fart
en ryttare hemsk till att se;
der korsvägen börjar, der väljer han snart
det håll dit han skall sig bege.

I moln utaf dam i den torkade skog
han sveper med springarn sig in,
och hvarför han brådskar sin fart vet han nog —
helt underlig är han till sinn!

Och Svarten, hans hingst, vet nog hur det är fatt,
nog anar att viktigt det är . . .
Och därför han flyger och blir icke matt,
i sporrstreck mot klostret det bär.

★

»Min helige broder, din klosterdörr
låt upp för en uttröttad vän!
Det längese'n är, men jag var här förr,
god vän kommer alltid igen.

Låt upp för vår gamla bekantskaps skull,
så ut jag får flåsa! — Hallo!
Låt Svarten få dricka ur brunnen full,
vi gjort våran pligt må du tro.

Till prioren sjelf mitt ärend' är stältdt,
gå, säg det den helige, gå!
Ty annars jag ropar hans namn så gällt,
att sjelf visst han öppna nog må!»

»Nu får ni ej njuta af klostrets frid
och fukta er heliga gom!
Herr Peder är slagen och har ej tid
att lefva en timma . . . nu kom!

Han väntar att dö tills han er har sett,
hans håg efter aflat nu står . . .
Ert kloster och er han gåfvor ju gett
och mera kanhända ni får.

Stor tack för drycken ur bägaren full!
Nog ville jag vara er gäst;
men Svarten är färdig . . . för arfvets skull,
herr prior, låt sadla er häst!»

»Herr Peder, herr Peder, säg skall du då gå
ifrån oss!? hvad jemmer och gråt!
Det lofvar jag heligt, han aflat skall få
fast blodig har varit hans stråt.

Min mess-skrud, min kappa, mitt svärd och min hatt
och heliga kärlen, min bror!
Låt sadla! Jag kommer ej hem före natt,
dig Holger, jag klostret betror.

För döende riddaren messa i dag
tre gånger! I qväll, om du vill,
tänd ljus och tänd lampor allt efter behag,
vi ha så det nog räcker till.

Ej glömmen hvad riddaren allt för oss gjort,
med böner befrien hans själ!
Han icke har lefvat som han hade bort,
men bland oss -- hvem gjorde det väl?

Håll stigbygeln! hjälpen mig opp! Det är bra .
Hvi stampar han så, Eder häst? —
Far varligt min Grolle, och lyd tömmarna,
så skall du få aflat härnäst.

Så när jag ju glömt att välsigna långt fler',
af bröder, jag lemna nu må.
Ej något så gerna er prior er ger
som signelsen, tagen den då!

Så, nu är jag färdig min brådskande vän,
vill himlen, vi hinna nog fram!
Men ansträng mig ej, ty vi helige män
ä' rädda om lifvet som lam.

Med helgonens bistånd vi finna vår väg . . .
Nej, inte *så der* i galopp! —»

★

»Jo just i galopp! Hvarför fruktar ni, säg,
när helgonen skydda vårt lopp!?»

★

Nu ila de fram uti dammig skog,
der messas i furans topp . . .
Herr priorn han hade af färden nog,
han jemra' och svor i galopp.

Att tala till budet ej hjälpte alls,
det var en underlig kropp . . .
När munken teg stilla, *han* skrek: »hva' falls?»
Och satte så af i galopp.

Till lägret omsider de hunno fram.
Herr priorn — man kan förstå —
halft döende var och höljd uti dam,
knappt kunde på fötterna stå.

De heliga kärlden plockar han fram,
men värre man aldrig hört!
Det heliga korset, hvad synd och skam,
han tappat! Hans hjerta blef rördt.

Han gjorde ett dussin korstecken minst,
för att förlåtelse få
och tröstade sig med den rika vinst
herr riddarn nu skulle bestå.

»Bereden herr Peder, så han vet af
att dryg är himmelens tull!
Jag kalken och hostian damning gaf —
I färd då för kärlekens skull!

Mig för nu till eder riddare bård,
som brottas med döden! fort!
Om vi oss ej skynda, i satans våld
han kommer på oriktig ort.»

»Till strid!» man än ropar
bland fiendens hopar.
Herr Peder man bär,
han döende är.
Nu munken med möda
en väg bland de döda
sig banar.

I tältet sig hvilar
dödssårad af pilar
den riddare stor,
som väldiga for
och grymt fram i striden . . .
Nu är den förliden
den tiden.

Sig muuken nu vänder
med signande händer
mot riddarn, sin vän,
som känner igen —
trots smärtan i såren —
den herde för fåren,
han kallat ;

Sin hand honom räcker,
och sedan den sträcker
mot kalk och patén
och hviskar: »ej ren
din riddare slutar!
Men bisp aldrig prutar
På nåden.»

»I kistan den tunga
guldslantarna sjunga . . .
När jag löses af,
tag hälften deraf
för ungarne mina . . .
En hälft för — de dina
i klostret.»

»Men broder mig rädda!
Med böner mig bädda
nu ned i min graf.
Du vet, att jag gaf
af kärlek till kyrkan,
fullt prof på min dyrkan...
Det vet du. —

Hvad svarar du — nå?»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Stark krigsman jag var
och dödat jag har,
Ej ömkan jag känt,
jag skändat och bränt
och folket beskattat,
åt eländet skrattat;
men tapper ändå!»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Till klostren jag gat,
det vet du nog af,
båd' käril och gull
för syndernas skull. —
Nog läste jag böner
med frilla och söner,
rätt tappert ändå!»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Min konung jag svek
i stridernas lek,
jag sjelf uppå tron
ju ville; men bron
som leder till målet,
den brast — liksom stålet...
Jag stridde ändå!»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Tack! — Korset mig räck
att kyssa! — Din gäck!

Ditt kors du ej har? —
Men bröd har du kvar!
Du tarfligt förplägar . . .
Drick sjelf ur din bägar' —
prest plägar ju så?» —

★

»Du aflat skall få!»

★

»Din bägare full
fyll sedan med gull! —
jag lättat för dig
försakelsens stig. —
Den brandskatt jag tvingat
jag hit med mig bringat . . .
Den skall nog förslå. —»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Tack broder i Christ! —
Mitt hjerta nu brist! —
Din kyrka är bra —
stor fröjd skall du ha,

som syndaren friar! —
Hest döden nu skriar...
Kan — lugnt — nu jag gå?»

★

»Du aflat skall få!»

★

»Det svider så hett
likt afgrundens bett
i hjerta och bröst...
Mig sviker min röst...
I örat det susar,
det hviner och brusar! —
Till doms jag skall stå! —»

★

»Jag säger dig ju, du aflat skall få!»

★

»Men innan jag går,
jag spørjer — hvad får
för straff den som ljög
när bort han sig smög

med lögn uti döden,
när lögn var *af nöden*? —
Det veta du må! — *

»Han aflat skall få!»

★
»Tack broder! — Farväl! —
Nu bed för min själ!» —

★
»Han andas ej mer, —
För honom jag ber
tills sjelf jag far hädan —
dit upp eller nedan. —
Hvi grinar du så?
Du aflat skall få! —

Nu kista så full
kom fram med ditt gull! — —
Hvad ser jag!! Fördömdt!
Ditt skrin är ju tömdt!
Re'n skatten du tagit!
Du har mig bedragit!
Der otvan du må
ej tillgift mer få!

Herr Peder, du bof!
Hvar har du ditt rof? —
Din kista är tömd!
Din ande fördömd,
från stoftet det kalla
till helvet' må falla!
Herr Peder, du än är ej framme
Dig Satan anamme!
Du är fördömd!»

★

»Med sällskap på vägen
han ej blir förlägen!
Du hycklande prest,
nu slutar din fest!
Du aflat ej får! —
Din springare står
re'n färdig och stampar. —
I helvetets kampar
sätten af! Kom munk!
I galopp! Ingen lunk! —
Du känner mig väl? Vi red' samman förr.
Nu klappa vi på min klosterdörr. —
Du trodde dig säker i all din synd...
Jag säkrare var om mitt rara fynd!
Du trodde i klostret dig gömd och glömd? —

Du pratar om hopp?
I galopp, i galopp! —
Nu pratar *jag* — och *du* är förlägen! —
Godt sällskap på vägen! —
Du är fördömd!»

✱

TIGGERSKAN.

Ack moder, säg hvarför hon är
så fin — och trasig jag?
Hon helsans friska rosor bär
och jag är sjuk och svag.

Jag henne ser hvar dag då vi
gå till vårt sorgsna värf . . .
Hon med sin mor går stursk förbi
och ger oss ingen skärf.

Se silkekjol'n med granna band
och hatten plymbeprydd!
Se handsken på den lilla hand,
med spets är kragen sydd.

Jag, nästan naken, frusen, stel,
barhufvad får gå fram . . .
Och mina paltor smyckats väl
af regn och sol och dam.

Min hand är brun, min fot i blod,
hårt bröd mig daglig kost —
Du på din tiggarpöst ju stod
i solbrand, regn och frost.

Du sagt så mången gång, att *han*
som menskan skapat har
för sina barn gör hvad han kan,
att han är allas far.

Hvarför han då ej hjälper dig,
det kan jag ej förstå
och att han icke hjälper mig,
och alla andra små.

Du är ju blind, kan intet mer,
och jag dig leda må . . .
Han, som ser allt, ej oss han ser —
det kan jag nog förstå.

Hvi ger han åt den ene då
när ej den andre får?
Du är ju god och from, alltså —
nej, intet jag förstår!

Du beder fromt hvar enda qväll
till helga jungfrun ju!
Och jag, jag ropar: ack, var snäll,
madonna! Hjelp oss du!

Men lika uselt nästa dag
som det den förra var —
jag kunde hålla ut det, jag;
men du snart slutat har.

Se henne der, som sammet bär
och prålar med sin skam . . .
Han henne föder, henne klär,
vi hindras komma fram.

Åt henne ger han öfverflöd —
jag kan det ej förstå!
Kom, låt oss sluta! Frid är död; —
mitt hjerta brista må.

★

»Mitt kära, kära, goda gull,
kom till din moders barm!
Gud sig förbarmar för din skull . . .
Ack, jag är icke arm.

Din kärlek är min rikedom,
du gaf mig öfverflöd!
Den rike har *sin* fattigdom,
sin hjälplöshet och nöd.»

JAG TYCKER OM DIG, DET VETE GUD!

Vid kvarndammen står en stuga
och den stugan är min.
Ja, Brita, den må väl duga —
och vill du ha mig, så blir den din.

Jag har ju hvad jag behöfver,
du blott felas, min skatt!
Tid fick du att tänka öfver —
du sänker blicken — hur är det fatt?

I stugan är fint och präktigt
alltse'n moder min dog,
och qvarnverket det är drägtigt,
det ger oss båda, så vi ha nog.

Så svara, du lilla jänta,
vill du blifva min brud?
Ej tid har jag mer att vänta,
jag tycker om dig, det vete Gud!

Ett svar jag dig hörde hviska
och det lät som ett »ja»!
Så kom att med läppar friska
ge kraft åt ordet — så är det bra!

★

I byn det är ett fasligt fläng,
i dansen svänga tös och dräng . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och bröllop står i grönan lund,
ej minnes man så glad en stund . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och glasen klinga, parets skål
nu dricks i botten — sång och skrål . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och Brita in i stugan går
der äkta sängen smyckad står . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och Erik henne ta'r i famn,
han fört sitt byte uti hamn . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och alla gästerna gå hem,
och ingen blifver kvar hos dem . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och natten kom till ingens harm,
man hör i fjerran hopens larm . . .
Pling, plingeli, plingeli, plong,
fiolen surrar!

Och snart för den, som noga lyss:
Hur Erik tager kyss på kyss
och hviskar till sin unga brud:
Jag tycker om dig, det vete Gud!
Fiolen surrar!

FÖRBI.

» **L**ef väl, min Kersti, gråt ej mer,
mig lockar nyfödd vår!
Ett brokigt lif i fjerran ler —
det vinkar — och jag går.

När solen kommer nästa gång
att tina drifvan opp,
och lärkan med sin första sång
mot rymden tar sitt lopp,

och när de vakna blommor små
utur sin långa dröm,
då skall du mig till mötes gå
så kärlig och så öm.

Till dess farväl, du ljufva vän,
var trogen, bed för mig!
Och lycklig kommer jag igen
att aldrig lemna dig.»

Med längtande håg
och med klappande hjerta
åt hafvet hon såg.

Med innerlig bön
hennes tårar nu fukta
den tinande snön.

Hon längtar till vår,
som skall istäcket lossa
der ensam hon går.

Men vinden är kall
och än snödrifvan hänger
på gran och på tall.

Nu jublar det i skogens snår
och lärkan går mot skyn
den kommen är den sköna vår —
för längtan hvilken syn!

Det vida hafvet krusar sig
och tårepil'n är grön,
och menskans fröjd är innerlig
och himlen är så skön.

Små blommor spira upp ur jord
och hvarje hjerta slår
af glädje i den sköna nord
och ropar: nu är vår!

Och Kersti än på stranden går
i väntan på sin vän. --
Hon väntade från vår till vår —
men han kom ej igen.

MIA.

Du såg ej lill' Mia hos torparn på Arp? —
Hon är svart, hon är ful, något halt!
Men blicken den mörka är kraftfull och skarp
och se — hjertat är visst inte kallt.

Hon stultar i väg öfver backar och berg
uti trasor och hasor så arm . . .
Och när hon blir trött hennes kinder få färg,
och då sväller så högt hennes barm.

Och sitter på klippan hon vänd emot sol'n
och hon gnolar på vallvisans låt,
och låter sin fot titta fram under kjoln':
lätt hon lockar en bort från sin stråt.

Nu har jag re'n sagt henne årena två
att af alla jag bäst det förstår:
att bönder ä' dumma, i sta'n kan hon få
en kär vän — men si det hon försmår.

Hon tittar mig skarpt uti ögonen tvärt,
och hon svarar helt enkelt: »Jaså,
visst är jag bra dum och ej något jag lärt,
men så dum är jag inte ändå!

I skogen jag trifves bland mossa och bär,
och för resten vill ingen mig ha;
men kommer en bonddräng som håller mig kär —
en så'n slyngel jag tvärt skulle ta.»

LITEN OSKULD I FARA.

Liten oskuld är i fara,
och hon ropar: »låt mig vara!» —
Och jag springer efter henne...
Trötta digna ned vi tvenne,
och jag tar helt raskt en kyss,
lika god som jag tog nyss...
Och hon ropar: »låt mig vara!»
Men jag ville kyssa bara
hennes lilla rosenmund,
och jag gjorde't strax på stund. —
Och hon skrattade och lade
handen sin i min och sade:
»Säg, när kommer ni igen?» —

SKJUTSGOSSEN.

Så trafva på min Polle, hej!
Hvi slår du så med svansen, säj?
De satans flugorna! — Spring på
att herrn, jag kör, dig prisa må!

Och alla herrar som jag kört
mig ständigt dig berömma hört,
och alltid ä' den skjutsen bra
när jag får töm och piska ta.

Och alla tycka om min sång
så bra som jag ditt raska språng,
låt se att du nu raskar på,
så jag ej nödgas att dig klå.

Hej, hej, för backen uppåt nu!
Se herrn han tror du tredska ju. —
Du göra skall din pligt också!
Du ä' så lat! Jag rappa må! —

Nu var du snäll — så, ett, tu, tre!
Det gick ändå, der kan du se.
Nu Pelle ä' med Polle nöjd...
Och se så vackert här på höjd!

Här ser du nästa skjutsstation
der nådig herrn går af, baron,
och när jag fått min slant, får du
ju alltid något, vet du ju.

Andra backen —
rör på klacken!
Hoppsan Polle, flinkt!
Inte snafva!
Sakta! trafva —
Följ nu din instinkt.

★

Nu sjunger jag min visa lill
om nådig herrn den höra vill.
Jag gjort båd' ord och melodej...
Nu spärta örat Polle, hej!

★

»I Grytabo jag har en vän
Så dejelig och rar,
och kommer jag ej dit igen
hon visst en annan tar.

Tar hon en ann', tar också jag
en ann', så ä' vi qvitt,
Och när hon har sin bröllopsdag
står också bröllop mitt.

En tös jag har allt i reserv,
det är så bra att ha.
Att skjutsa ock ä' hennes värf
hon gör det nog så bra.

Men hellre jag den andra tar
ty hon ä' rund och trind
och har ej någon bråkig far
och mor båd' sned och vind.

Jag sörjer ej om hon bedrar,
ty kan hon mig bedra' —
då ä' hon heller inte rar
och kan åt skogs få dra'.

Men ä' mot mig hon snäll och öm
jag ingen hellre tar,
men jag skall hålla pisk och töm,
i alla mina da'r.

Det svär jag på, anamme! —
Och nu så ä' vi framme.»

TAG FATT PÅ SKALKEN.

I hjertat sitter en liten skalk —
och den skalken är du!
Men nu jag jagas af min oros falk,
och så flyktar du ju.

I minnet sitter en bild dock kvar
och den bilden är din!
Men åter tanken, som på irrfärd far,
plånar den ur mitt sinn'.

Mitt hjerta önskar tillbaks sin skalk
och mitt minne också!
Men nu så tam hon är i bur, min falk,
du skall ostörd få rå!

Kom, skalkas med mig, mitt hjerta stäm
båd' till skämt och till skratt!
Och flyr du en gång till från detta hem
flyger falcken dig fatt!

SYMFONI.

Allegro.

Chiara, min trolska flicka, skynda
ned till Adiges strand att smycka,
med röda rosor ditt svarta hår.

Strängar och flöjter ljuda
för att till dans oss bjuda.
Ifrån Verona strömma
gossar och flickor ömma
för att i dalens lunder
njuta af svala stunder
uti den friska vår.

Mins du när sist i klostergången
just under helga aftonsången
du löften gaf mig, som ej du höll? —

Då hade nyss du biktat,
jag hade nyss då diktat
visan om Gioconda —
flickan den ystra, blonda —;
nu till den der lyriken
också jag satt musiken
det mig så lätt ju föll.

Hör du hur glädtigt skaran sorlar? —
Här är så tyst, blott källan porlar —
kom, följ mig bara, var inte brydd!

Lifvet är så skönt om våren!
Torka bort perletåren.
Nu ska' vi sjunga samman
under refrängens gamman.
Dansa och kyssas, flicka,
kärlekens nektar dricka!
Gåtan skall blifva tydd . . .

Allegretto.

Sakta, stilla lyft på åran,
roddare, låt vattenfåran
målas utaf månens glans.

Se hur stilla der hon sitter
liksom uti silfverglitter —
Vackrare ej någon fanns.

Tyst! Hon slumrar — kanske drömmer,
kanske ångrar, kanske glömmer . . .
Sakta! Stör den hulda ej!

Ljufva oskuld — du skall gråta,
men du skall mig snart förlåta —
du kan icke svara *nej* . . .

Nu inunder bron så varligt!
Drag in åran, det är farligt
nu att väcka slumrerskan.

Hör än ljuder glada låten,
sångens echo finner stråten —
ända hit det höras kan.

Klockan hörs till vespern ringa,
allt är tyst, nyfikna inga,
tack för hjälpen du mig gett . . .

Hennes mor har gått till hvila —
väck ej flickan! — Hemåt ila! —
Kom ihåg — du intet sett! . . .

Adagio.

Tårar, suckar, ånger, oro —
synd och bikt — och tröst igen.
Frid och ro — ack, bort de foro
för en trolös ungersven!

Uti drömmen englar ömma
skingra sorgen. Vaknar man
är det svårt att åter glömma
hvad som ej fördöljas kan.

Sorgsen moder vill förlåta,
Chiaras synd kan plånas ut
om Enrico vill sig låta
vigas med sin vän till slut.

Men när helga banden knyts
kanske kärleken har flytt . . .
Kanske nya löften brytas
när begäret har sökt nytt.

Han har svikit många eder,
många hjertans frid han stal.
Bröllopsglädjen kanske leder
blott till sorg och nya qual.

Scherzo.

Glasen klinga, bröllop firas,
kransar och buketter viras
och det dansas och der lekes
och det kysses och det smekes;
och det sjunges och det skrålas —
för att icke säga: vrålas.
Fram stiletterna nu dragas
och när ändtligt morgon' dagas
vildsint brudgum, nyss så modig,
ligger slagen der och blodig. —
Många flickor han förförde,
många gossars lugn förstörde.

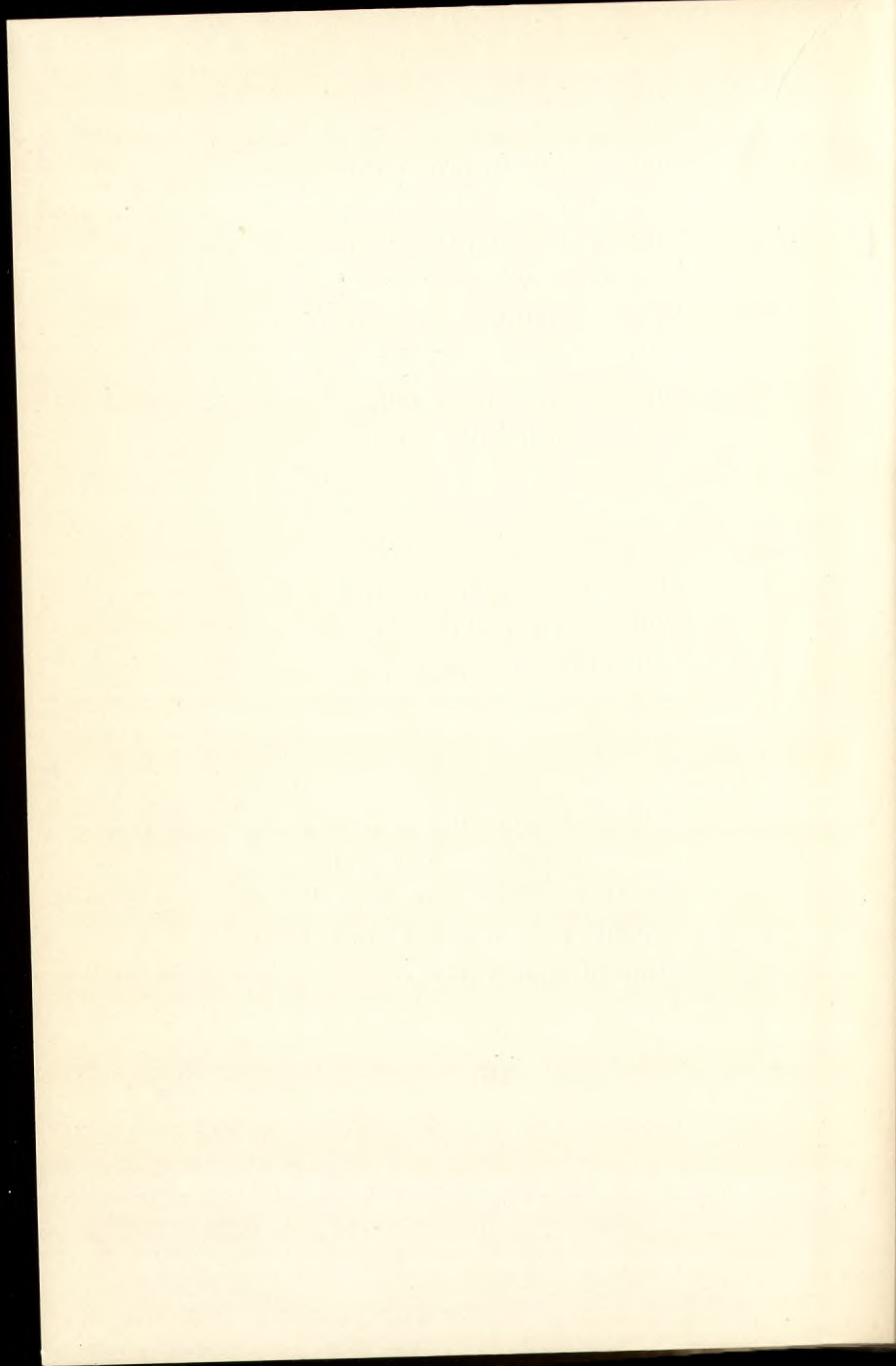
Sbirrer skrida in och ropen
höras vildt från ilskna hopen.
Några qvinnor mista sensen . . .
Ännu pågår vilda dansen . . .
Bäfvän, jemmer, — vreda fränder!
Chiara vrider sina händer. —
Vilda orgier, vin och raffel
som när satan håller taffel.

Final.

Själamessa . . . kyrkans tröst.
Chiara hos den döde står,
som nu ligger uppå bår.

Hon är ensam, men en röst
hör hon hviska : »sluta gråta,
dig Guds moder skall förlåta!
För din sorg är nåden stor,
arma öfvergifna mor!»

TILLFÄLLIGHETSDIKTER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

TILL JENNY LINDS MINNE.

I strid för Gud, för religion,
så mången seger vans
med konstens vapen, de åt tron
ha gifvit färg och glans. —
Naturen i sin yppighet
än vemodsfull, än vild,
med majestät och enkelhet,
än stormande, än mild,
oss med sin allmakt till sig drog
och konsten uti henne tog
sin sanna förebild.

De skönsta lagrar mången vann
vid konstens kämpaspel,
då eldad tanke glödhet brann
i upphöjd menskosjäl;

men jorden med sitt jubelskri
och all sin hyllning är
en salighet med gift uti,
en balsam, som förtär. —
När minnets helga lyra slås,
när hvad man utfört rätt förstås,
då först det frukter bär.

En helig konst förunnadt blef
att genast fattad bli,
fast hon ännu ej tecken skref
och var från lagar fri.
På Herrans femte skapardag
när lunden re'n stod grön —
då hördes fågelsångens slag,
en jubelsång så skön.
När andakt se'n ur menskans bröst
mot rymden flög med klockans röst
sjöngs skaparns lof i bön.

Ja, öfver vida jorden all
slog sången upp sitt tjäll,
ej nordens köld var mera kall
än att han bodde säll

inunder furans gröna topp
så väl som söderut,
der solen bryter ros ur knopp,
der blomstring ej tar slut.
Men *idealet* växte ej
på hvarje konstens tufva, nej,
dess frö dog stundom ut.

Så länge konsten näring får
ifrån naturens bröst,
så länge också anden går
att söka himmelsk tröst;
vi söka konstens ideal
rundt om i denna värld,
tills vi från jordelivets qual
fly på vår sista färd.
Der ofvan är dess rätta bo . . .
Ja, idealet har ej ro
vid lifvets kalla härd.

Och fins väl något mera skönt
än menskan, skaparns bild,
som sådan helig nåd har rönt
från himlen, blid och mild,

att sångens hela trolleri
blef hennes ljufva lott?
En himmelsk klang med Gud uti,
en salighet i smått! —
Nej, ingen lycklig liknar den
som sjunger ljuft, blott himlens vän
har sådan gåfva fått.

Och därför, när min tanke vill
dig helga, ren och fri,
jag helst till sången lyssnar still
och på dess melodi;
ty *Han* som bor i konsten all,
har uti himmelsk vakt
en englachör, hvars toners svall
oss rycker hän, med våld.
Ja, konstens religion, musik!
Dig ännu ingen konst var lik,
städs' helig var din makt.

★

Du sångens genius, som jag hört
allt re'n i unga år,
som sångens spira ensam fört,
som oupphunnen står

som konstnärinna, ideal
i kärlek och i tro!
När nu du lemnar jordens dal
och söker himmelsk ro,
tag med liksom en ljuflig dröm,
som sväfvar kring dig huld och öm,
din svenska barnatro.

Stark var dock länken, som dig knöt
vid älskadt fosterland,
om också jordens famn dig slöt
i sina armars band.

Här lärde du dig sjunga dock
den svenska visans låt,
här tog den ju sin början ock
din höga konstnärstråt.
Och kärleken till tron och Gud,
som väfde dig din segerskrud,
blef född i barnagråt.

Och hörde man dig blott en gång,
man dock ej glömma kan
den underbara, sköna sång,
hvars like tid ej fann.

Du enkelt tolkade, fast stor,
din uppgifts djupa drag —
liksom när skämtet från dig for
i glädje och behag.
Och glansen ur din djupa blick
med sina ljusa strålar gick
liksom en solklar dag.

Det var i denna sång, som slog
som eld i natten ned,
en uppenbarelse som drog
igenom otrons led;
Det blef försoning, det blef tröst,
en sångens religion
med vår och sommar, aldrig höst —
du blef i ljusets zon
och löste dina toners svall . . .
Som stjernor voro deras fall
från idealets tron.

★

ODE TILL SHAKESPEARES MINNE.

Musiken af FRANS BERWALD.

(Vid minnesfesten öfver Shakespeare, firad af sällskapet N. N. i Stockholm
d. 7 Maj 1864.)

CHÖR.

Minne, minne! Gunga, gunga
i din lagerhöljda snäcka
fram på tidens vida haf!
Seklers vågor kring dig sjunga;
glömskans offer fåfängt sträcka
maktlös hand ur djupan graf.

Tanken, tvagen inför Herran,
värmd och närd af solens låga,
hvila skall i himlens famn.
Derför styr till målet fjerran!
Stjernefyr'n der ofvan fråga
efter vägen — efter hamn!

SOLO.

Trötta tanke,
hvila, hvila
ut i fridens lugna hamn!

Ärans vindar
fridfullt susa
uti Edens lagerlund.

Evighetens
silfverkälla
der bland blomstren springer upp.

Gunga, svinga
dig i kronan
på din äras gyllne palm!

Se ditt minne
hur det seglar
hurtigt genom tidens storm!

Tanken hvilar,
minnet sträfvär
liksom tanken gjort en gång.

CHÖR.

Evigt liksom stjernan brinner,
evigt snillets gnista strålar
glänsande från pol till pol.
Liksom solen ej försvinner
då den aftonrodna'n målar,
släckes aldrig *konstens* sol.

Han, som skapat hela världen,
på allt stort ju prägel'n sätter,
allt hvad skönt är — det är Han! —
Derför minne, lugn på färden!
Du får ljufva da'r och nätter,
aldrig du förlisa kan.

TAL: »Tag hit en flamme — sångmö, som kan stiga
till diktens mest stjernklara himlar opp!»
Så ljödo orden ifrån skaldens hjerta,
uti hvars tjenst just denna sångmö fans,
som lyfte sig till dessa himlars höjd —
Hvad mäkta vi, vi fattiga, vi svaga,
hvars sänger ljuda — men i födslen dö!?
De vingar bära, men dem flykten tröttrar
och örnens ban ej lärkan dristar följa. —

Hvad vilja vi!? Vi vilja ändå sjunga,
vi vilja dikta, tolka våra känslor,
och droppa tårar utaf glädtigt vemod
på sekelgamla urnan, som bevarar
åt minnets verld det hjerta, som har eldat
vår tankekraft med sina höga tankar.
Vi vilja stränga våra svaga harpor,
och låta toner sig harmoniskt ena
med ord och sjunga snilletts minnessång. —
O, kunde vi, ja, någon af oss drista
att liksom *han*, hvars höga fest vi fira,
med slika ord inleda våra strofer:
»Min hjerna skall bli hustru åt min själ,
min själ bli fader, och af dessa två
en släkt af ätterika tankar födas» —
Då skulle ock vi värdigt kunna tolka
hans minne, som oss böjer ned i stofvet;
men hvad vi kunna, hvad vi drista våga
är, att hans minne, med ett ändlöst jubel,
med konstens lofsång, väcka upp till lif.
Hell poesins apostel! Evtigt hell
åt Gudasonen, skaldernas Messias!
Vi låna ryktets härolds-rop och pukor
och blåsa gällt uti dess malmtrumpet
om Idealet, som på jord blef funnet.
Och åter med den stores egna ord

vi manas lyssna till hvad ryktet säger:
»Nu öppna öronen; hvem stänger till
sin hörselport, när gälla ryktet talar?
Från östern ända till den trötta vestern,
med vinden till min skjutshäst, jag förkunnar
hvar handling som på detta jordklot börjas».
Och så vi låna ryktets egna tankar
om hvad och hur *han* handlade, och säga:
Så svårt, som det för menskan är att tolka
vårt lifs mysterium, Herrans hemligheter,
så svårt det är att gifva rätta namnet
och färg och ljus åt det som tillhör himlen,
och allt vårt lof sig löser upp i andakt.
Vi knäppa händren som till bönen samman
och tänka: helig, helig var den stunden
då himlen lånte denna själ åt jorden,
som visat oss en väg att finna himlen
igenom dikten. — Helig ock den stunden
då vi med minnet af den store anden
få prisa tanken, som i arf han lemnat,
som himlen sjelf med trägen omsorg hägnat
till riklig näring åt millioner väsen! —
Hur gerna vilja vi med ryktets hjälp
din ära måla uti prismans färger;
men ordets makt var din, är icke vår —
vi kunna ej — vi töras ej — ty äran

af att dig ära blef torneringsmålet,
och vår tids David kan väl dikta psalmer,
men ej bekämpa skaldernas Titan.
Men visshet är, dig jord och himmel ära,
du skref för båda, båda älska dig!
Du trodde kanske ej på egen ära? —
Så mångt ord af tvifvel fullt du diktat,
du anspråkslöse, ärofulle ande!
Du drömde ej om din odödlighet.
Ej jordisk ära var ditt mål, men himmelsk:
Till landet ofvan stod din håg, du riktat
så mången fråga uppåt. Du fick svar.
Du lyftat fliken, du fått skåda ljuset
långt innan tiden ännu var förliden.
Uti ditt »vara eller icke vara»
går tviflet klädt i hoppets sköna skrud.
Af dina många tankar om försynen,
af dina många frågor uppåt ställda,
för våra minnen sväfva orden fram:
»Gud, den som finge läsa ödets bok,
och skåda huru tidens hvälfningar
bergshöjder jemna och hur fasta landet,
utledset vid sin täthet, smälter bort
i öppet haf. Och se, en annan gång,
strandgördeln rundt kring oceanen blir
Neptuni höft för vid! hur slumpen gäckas,

och slumpen fyller evig vexlings bägar
med luft — med ledt. O, fick man skåda detta —
så lycklig fins ej yngling ens, att ej,
om han fick skåda, huru allt går till,
hvad faror svunnit och hvad motgång stundar,
han slog den boken hop, satt sig att dö! —»
Nu under sekler du begrundat tingen
ur annan synpunkt. Gåtan blifvit löst.
Din tankes vishet närmas allvisheten
och svaren på din trägna forsknings fråga
stå präntade i lifsens öppna bok.
Du skådat tidens hvälfningar, och sett
att ej *din* höjd har jemnats eller störtat,
och att du lefver uti minnets verld
så oförgänglig som din själ derofvan.
Se ned till jorden, denna jord du älskat,
hvars dygd och flärd du prisat har och gisslat,
och märk hur skörden bergas småningom
på vettets åker, der ock du skött plogen
och utsått frön, som bära evig frukt!

Jag prisa dig ville
med strängarnes spel,
lofsjunga ditt snille
och tillbe din själ.

Men tonen, den lena,
den blef ej min lott,
blott dikten den rena
jag tolka förstått.

Serafen, som drömmer
på guldfransad sky,
sin hvila nu glömmet,
till mig syns han fly.

Han lutar sitt öra
nu intill mitt bröst,
musik tycks han höra —
mitt hjerta har röst!

Han för mina toner
till rymden den blå,
att der i dess zoner
sin gullharpa slå.

RECITATIV OCH CHÖR.

SOLO.

Minne, jag svigtar;
kan icke tolka
alla de känslor,
som röra min själ.

Ned uti stoftet
för dig jag faller,
sjunger din lofsång
med darrande röst.

Lofva och svär mig
att du ej sviker
lyssnande världen
som än dig ej svek.

CHÖR.

Aldrig!

SOLO.

Allt som är ädelt
stammar från himlen!
Remnar ej alltet —
då upphör ej du!

CHÖR.

Aldrig!
Evig är konsten
liksom dess upphof. —
Gud är ju evig!
Hvad skönt är ej dör! —

TAL: Nej, aldrig dör det ädla, stora, höga!
Det andliga till andarne sig svingar.
Och stoftets hydda faller samman, vänder
till jorden åter, der den bygdes upp.
Hvem känner Gud uti sitt hjertas djup,
hvem söker honom ibland himlens stjernor,
i solens glans, i skogens rika grönska,
i foglars sång, i strömmars vilda brus,
bland ängens blommor och på oceanen,
som ej läst svaret på den stora gåtan
uti sin själ — sin egen Gudom — säg!?
Och låt oss alla med den höga ande,
hvars ord likt andar här ikring oss sväfvä,
och i hvars minne blifvit lagd en borgen
som trotsar tviflet, prosans arma barn,
med full förtröstan, poesiens engel,
uttala orden, som han sjelf har diktat
en helig stund, då han mot ljuset såg
som allt begöt med ett förklaradt sken.

»Hvad är att frukta,
jag aktar ej mitt lif en knappål värdt,
och säg, hvad kan man göra åt min själ,
som är odödlig?»
Och evigt sant är detta! hör det, verld!
Odödlig, ja, odödlig han som sagt det!

Döden är ej slutet,
minnet efter döden
är ju ock ett lif.
Lifvet efter döden
är ej endast minnet —
det är *verklighet*.

SOLO.

I de sällas boning,
vid Allfaders hjerta
hvilas anden ut.

Hvad den skönt har verkat
minnets englar tolka
under harposlag.

Deras toner tränga
ned till vida jorden,
väcka minnets sömn.

Om ock hundraårigt
eller tusenårigt
det förbleknar ej.

Ty det goda dör ej —
döden är ju lifvet! —
Minnet — bådas lif.

CHÖR.

Evigt liksom stjernan brinner
evigt snilletts gnista strålar
glänsande från pol till pol.
Liksom solen ej försvinner
då den aftonrodna'n målar,
släckes aldrig *konstens* sol.

Han som skapat hela världen,
på allt stort ju prägel'n sätter,
allt hvad skönt är — det är Han! —
Derför minne, lugn på färden!
Du får ljusa da'r och nätter,
aldrig du förlisa kan.

★   ★

★

HYMN

vid

Sällskapet N. N:s högtidsfest d. 27 Januari 1866.

(Med anledning af Nya representationsförändringens genomförande.)

Musiken af ASGER HAMMERIK.

CHÖR.

De strålande minnen från framfarna dar,
de lyste som norrsken kring norden;
de runor som Saga om storverken skar,
de gingo så vida kring jorden.

Än flammar vår himmel, än lyser vårt ljus,
och eklöf för idrott vi skära;
vår bragd är nu fridens, ej vikingarus,
och friden gaf seger och ära.

VEXELSÅNG.

Han.

Än bor i barmen
och kämpaarmen
den gamla håg.

Än vägar röjas,
än hafven plöjas
trots upprörd våg

Hon.

Men hem vi styra
med strängad lyra
i fredlig skrud.

Frid är vår styrka:
hon byggt vår kyrka
gaf lag och bud.

Han.

Men under mullen,
i kämpakullen,
vi ej ha ro.

Vår hug, vår trängtan
är stoftets längtan
till Vallhalls bo.

Hon.

Der få vi bygga
i frid, så trygga,
vid harpoljud.

Begge.

Med tankens enhet
och hjertats renhet
vi lofva Gud!

CHÖR.

Af Sagan vi lärde att handla också
som fädren, de stora och kära.
Så länge som jorden och norden bestå
bekänna vi fädernas lära.

★

MELODRAMATISKT DEKLAMATORIUM.

Så länge jorden och så länge norden
af solens ljus omstrålas, — det vill säga: —
Så länge alltet styrs af Skaparns hand,
vi menskor skola minnas fädrens dygder
och öka glansen af det ädla, stora
med framtidsbragder intill sen'sta tid. —

Och liksom barnet tror på moderns böner
och uppå fadrens råd, vi skola ock
på himlens *Fader* och hans löften tro;
på jordens, moderns, heliga försäkran:
Att evigheten är ett evigt löfte
som löses in igenom evigheten.
Hon tydliggjordes uti all naturen,
i sol och stjerneljus, i hafvets brus,
i månens skimmer på det stilla vatten,
i vestanvinden, vårens sköna knoppning,
i glödhet värme, sommarns ymnighet,
i storm och störtskur, höstens gyllne skörd,
i snö och kyla, vinterns hvita skrud,
i hvarje årstid som tillbakavänder
och lär oss läsa i naturens lagar;
i menskoandens heliga förmåga
att se och höra och att slutligt tolka
det myckna sköna, och att formfullända
det gudaborna till ett verkligt helt
igenom kraften, som oss Gud förlänat.

Om hela alltet liksom lifvet lefver
af helga anden — själen i det hela,
så blir för hvarje religiöst begrepp
ej tron blott hopp -- men sann en verklighet,

att ej det härliga, det stolta verket
skall se den dag då allt i chaos sjunker. —
Hur kunna tro och vara nöjd med tron,
om ej det hoppet, som inom oss näres,
blir öfvertygelse så fast som malm!? —
Kan malmen hamras, smältas och ge med sig
kan också tron för tviflets kraft ge vika
och som metallen smidas om så länge
tills vi den formen finna, som är skönast
och passar bäst för tidens smak; — men, ack,
det lärde oss ju sjelfva evigheten,
att hur vi äflats om att forma tron,
vi ändock måst' ge vika, ty vi tröttnat
att söka det som blir en hemlighet;
och just i hemligheten ligger gåtan
som löses med det enkla ordet: Gud. —

★

Hvad Han har gjort, vi ega; men vi drista
ej tränga längre än till grafvens rand.
Det är förståndet och resignationen
som byggt vårt hopp, och just uti vårt hopp
bor evigheten och den sköna tron,
att om ock hafven sjunka, bergen höja
de snöbetäckta fjellen högre upp
mot skyn, så skall dock harmonien ordna

det hela åter, och till evighet
skall verdens helga underverk bestå,
och fädrens storverk, menskoslägtets saga
i tid, som ej har slut, besjungas än. —

✱

Hvad har ej häfden allt förtäljt och sagan
om folkets kämpalek på vettets valplats,
på blodigt slagtfält och i fridens lunder?! —
Historiens börda tynger ned vårt minne
med sina skuggor och med sina dagar.
De förra voro, ack, tyvärr de flesta;
och endast som en stråle utaf solen
sig banar väg igenom svarta skyar
och frigör menskan från den tyngd, som lägger
sig öfver tanke, ord och handling, då
när qvalmig luft till marken henne trycker, —
så trängde strålen utaf tankens solljus,
af själa-adel och af ädel hug,
från detta fåtal utaf stora andar,
som ristat in för evigt sina namn
på häfdens blad, och förde folkens runor
så väldeliga, att ej tid skall komma
som plånar dem från minnets tafra ut. —

✱

Vi kunna ej upprepa dessa namn,
som burits af de ädle, folkens vänner . . .
Trots deras antal ej går upp emot
den digra hop af stolta namn som burits
af den som skändat och tillintetgjort
hvad folkens rätt är, deras helga sak,
fastän de burit maktens purpurskrud
och smyckats med båd' krona och med spira
och än med kräkla, än med vapensköld
och skrutit med båd' anor och bedrifter.
Men deras brott ej undgått Nemesis,
ty gammalt ordspråk säger tydligt ju:
»Ej genast Gudar hämnas» — och det goda
som banat sig en väg, trots allt det onda,
är rätta segern uti tankens strid. —

Vi känna namnen på de store män,
som glimma liksom kolen i den aska
som hopat sig allt efter världens brand;
men hvartill gagnar det att repa upp dem? —
Vi egna dem ett samfäldt väldigt lof!
Och de som gagnat älskad fosterbygd
och öfver norden lyste frihetsljuset,
och friat oss från både ok och boja
från urtids början intill denna dag,

dem egna vi på denna högtidsfest
ett tacksamhetens ord i folkets namn,
ett enskildt lof, en särskild gärd af aktning,
en krans hvars minsta blad med möda flätats.
För deras skull vi stränga våra harpor,
för deras bragd vi dikta och vi sjunga. —

CHÖR.

I ädle, som kämpat med mandom i bröst
för älskade fädernejorden!
Med eder en hvar skall höja sin röst
och sjunga långt in i lefnadens höst:
»Jag vill lefva, jag vill dö i norden!»

DEKLAMATION.

Må tid ej komma då de orden tystna
och det som var en glädje blir förvandladt
till sorg och död! Ej vakne onskans makter,
som mana tvedrägt fram och split och nöd:
Ty »strid emellan stammar eller fränder
är mördarbrånad» säger sjelfva häfden.
Nej, sofve du för evigt dödens sömn! —

Men om i fjerran molnet stiger upp,
som drägtigt synes med den hagelskur
som skall förgöra fridens rika gröda,
då finns blott ett, en makt att bygga på:
Den makt, som aldrig svek i farans stund,
som kallar oss tillsammans under vapen
och låter sina vredesåskor ljunga
och skingrar med sin storm de legioner,
som ondskan bådat upp, likt agnar bort.
När stridens larm har tystnat, allt blir stilla
och endast tanken drar sitt blanka svärd;
då jublar himlen öfver menskoanden
och Herren ger oss genom sjelfva friden
och genom män, som sändes ut af honom,
den segerpalm, som Svea nyss oss räckt.

SOLO.

Från himmelen den höga
i stjernomstrålad sal,
allhärskarns milda öga
ser ned på jordens dal.

Han sträcker fadershanden
välsignande till oss,
och tänder tankebranden
med helga andens bloss.

Han gaf oss fri en vilja
så uti stort som smått,
på det att vi må skilja
emellan ondt och godt

Han gaf oss ord och handling
och känslans språk också,
och stundar vår förvandling,
vi äro hans ändå.

Hans ande skall oss rädda
igenom börens tröst;
och när vår graf vi bädda
af englar bli vi klädda
att hvila vid Hans bröst.

CHÖR.

Nu slöjan skall falla från tviflarens syn
och klart han i framtid skall skåda. —
Det ljuset som glänser vid barrskogens bryn,
det ljuset i norden skall råda.

Den gryende dagen skall aldrig bli natt,
ty tanken i mörkret skall glimma;
den redan en stjärna på himmelen satt,
som skingrat båd' töcken och dimma.

VEXELSÅNG.

Han.

Nu danas männer
af raska svenner
i högan nord.

Och hvad vi lärde
får nu sitt värde
på fosterjord.

Hon.

Den väna tärnan
som aftonstjernan
skall stråla skön.

Och när hon blinkar
hon mannen vinkar
till ärans lön.

Han.

Och nordens ande
kring allo lande
skall lösen bli.

sist stunden randas
då alla andas
så fritt som vi.

Hon.

Allt är förhoppning,
allt står i knoppning,
i skönsta vår.

Begge.

Allt är berusning,
allt är förtjusning,
hvert hjerta slår!

CHÖR.

Af sagan vi lärde att handla också
som fädren, de stora och kära.
Så länge som jorden och norden bestå
bekänna vi fädernas lära.

I ädle som kämpat med mandom i bröst
för älskade fädernejorden!
Med eder en hvar skall höja sin röst
och sjunga långt in i lefnadens höst:
»Jag vill lefva, jag vill dö i norden.»

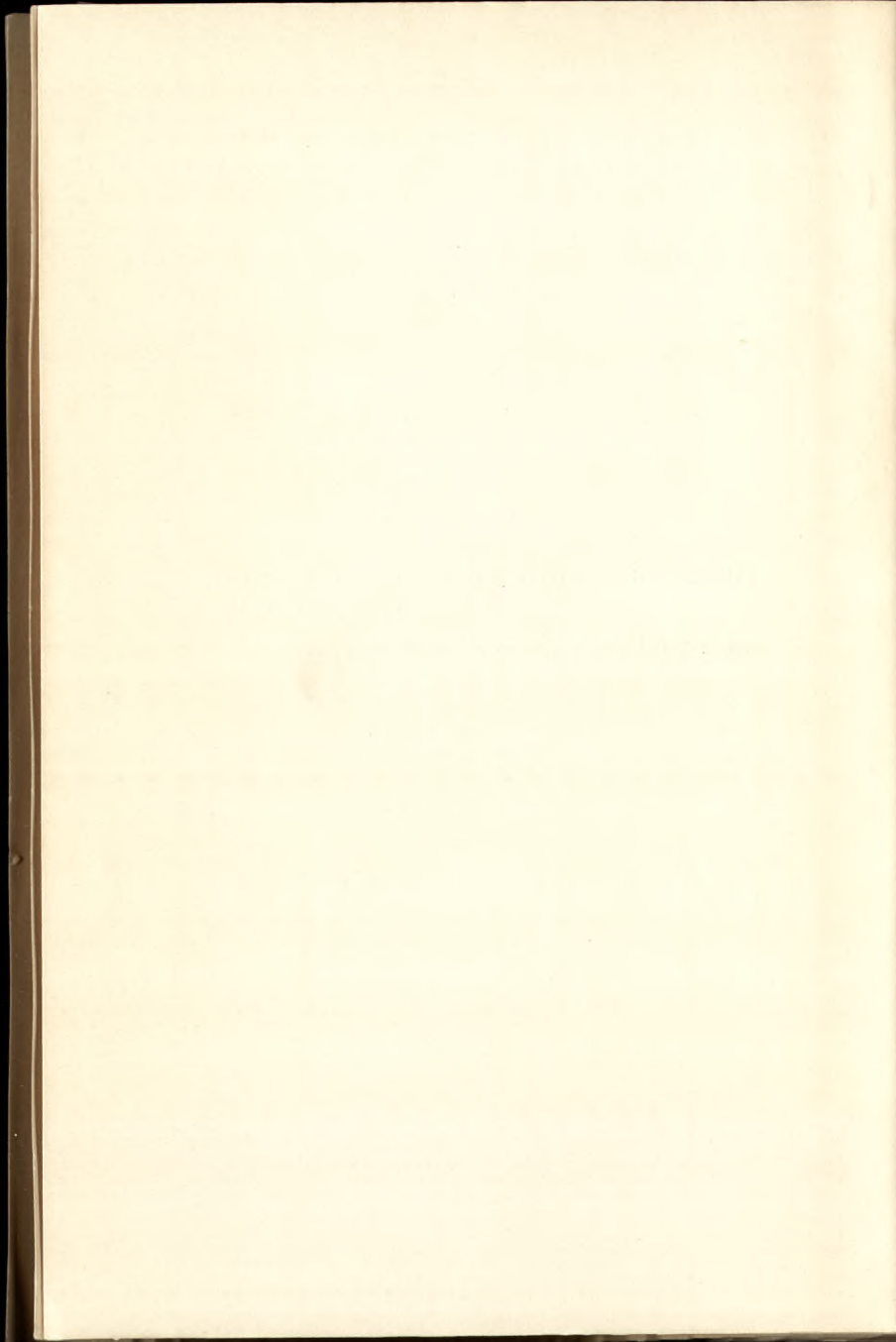
RÄTTELSE.

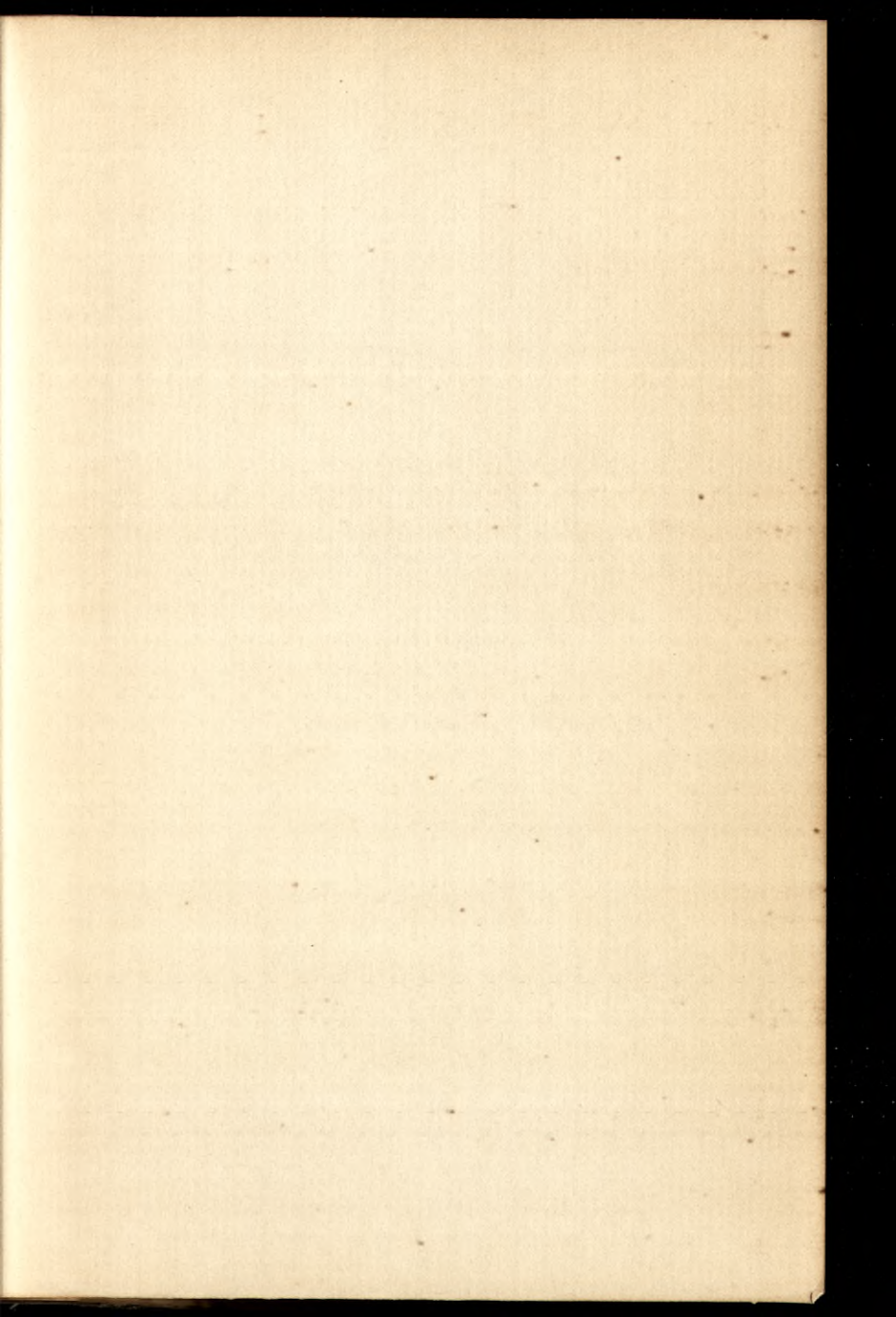
Sid. 254 rad 8 nedifrån *står*: oss rycker hän med våld.

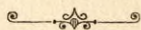
läs: oss rör med hänryckt takt.

Sid. 273 rad 5 uppifrån *står*: den *läs*: dem.

Preis: häftad 3: 50, bunden 5 kr.
